Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-һээ гарана | № 37 (13661) | 1972 оной февралиин 13, воскресени | Сэн 2 мүнгэн

ТҮРҮҮ ХҮНЭЙ ҮГЭ

ААЛИШАДТА ЭМЖЭЛГЭ ЭРЭГТЭЙ

жахыда хүдэлдэг хүнүүдэй дундаһаа йл хүдэлмэри түбэгтэйшэг шэнги һанаг- эй дүрбэн сагта тэрээнһээ эртэ бодожо, радаг хүн байхагүй. Хорёод үнеэдэй хү- үдэртөө хоёр-гурба дахин шобторхо гээшэ мар бэшэ. Тэрэ саанаа үнеэдэйнгээ тэжээл а, бар хүсөөрөө тэрэниие шэрэжэ, малдаа жа үгэхэ хэрэгтэй. Эдэ бүгэдэһөө зарим урхэ алдадаг, һаалишан болохо гэхэдэ үй- эг.

ниин һанахада, һаалишанай ажал тиимэ- а хүрэмөөр юумэн бэшэ. Би хори гарап хүдэлмэридэ ябажа байхадаа гомдожо, өөгүйб. Үүр хираантай урилдажа, үг- р агаар хүнһөө түрүүн амилжа ябанаб адаа, досоо уужам шэнги байдаг. Тиигээд эо, тоһолиг һү хэдэн хүнэгөөр дүүрэн эр бүри тэрэниие городой ажалшадта байхадаа, баһал баярлахаш, хүнүүдтэ ту- хэжэ байнаб гэжэ һанахадаа, хүсэн дээ- мэһэн шэнги болохо. Заримдаа һү бага бал, хүндэ үритэй үлэһэн шэнги байха юм. игээд, һаалишанай ажал гээшэ хүндэтэй, шиниин хэжэ ябаа ажалые тоодог гэжэ . Һаалишанаар хүдэлжэ ябахадаа Лени- дэ, хэдэн медальда хүртөөб, Буряадай Верховно Соведэй депутатаар һунгагда- б. Хүндэлэлэй Грамота, дипломууд олон дааа. Энэ жэлдэ «Республикын габьяата эһэн нэрэ зэргэ намда олгогдоо. Гурба оронойнгоо ниислэл хото—Москва ошо- жэ хаража ерээ һэм. Жэл бүри тооной маралтын гэртэ ошохо путевко үгэдэг, гөө мууда гэхэ юм гү, үнеэдээ орхижо зүрхэ алдажа, амархаяа ошодоггүй, пу- н мүнгөөр абадаг байгааб.

гэдэһөө юу хэлэхэеэ һананабиб гэхэдэ, за- һаалишанай ажалһаа тунхарингүй, харин анайгаа зориг, хүсэ туршаха гэбэл, һаа- болохые эрмэлзэхэ ёһотой. Хатуу зориг- аа дальтирдаггүй хүн лэ һаалишан бай- а гэжэ бодогшоб.

нь өөрынгөө, фермынгээ, совхозойнгоо й хэлэхэ юумэн олон юм ааб даа. Һайн- ые юумэн байха.

ха юумэмни гэхэдэ, фермымнай, совхозой- жад бултадаа тооной үнинэй ажаллажа ршэл шадабаритай, урагшаа һанаатай ай фермэдэ Рыгзема Дабаева, Бутыдма гэгшэд жэшээтэ һаалишад. Хэды бэрхэ- й тохёолдобошье, һаалишад жэлэй дүр үнеэдээ үдэртөө гурба һаажа, бии байгаа үбөөр хубаарилжа малдаа. үгэхэ гэжэ Энэ үбэлжэлгэдэ үнеэдтэ сенаж эдюулжэ Энэмнай хуурай, суур үбһэндэ орбол угаа малай эдихэдэ зөөлэн, шэмэтэйшье. Урда иимэ тэжээл бэлдэдэггүй, үнеэдтэ үгэдэг- а. нарай туралнууд олоороо гэдэһэнэй жэ, үхэл гарзада ородог байһан юм. Харин дэ туралнуудай тиигэжэ үбшэлхэ ушар й. Энээн дээрэһээшье харахада, сенаж э, түл түрэсэдэнь ехэ туһатай юм байна огдобо. Саашадаа тиимэ тэжээл ехээр, лдэхэ хэрэгтэй гээшэ. Нёдондо тэрэниие е бэлдэһэн хадаа алдуу эндүү гаргаха, айса жэжэлэнгүй хэхэ, олон үдэрэй тур- ээ дүүргэжэ үрдихэгүй ушар үзэгдөө жэ тэрэмнай хүсэд сенаж бэшэ, нөөхи энь болошоо ха гэлсэдэг. Юуншье һаа, й муу үбһэнһөө дээрэл байна даа.

эгэ һайн юумэ дурдаха гэбэл, нёдондоной й үнеэдые туғаллуулха тусхай байра ту- , тэндэ шадабаритай бэрхэ һаалишан Дылыкова табигданхай. Тиигэжэ үнеэднай д газарта түрэдэг болоно, һаалишадшье бохоёо болёо. Урдань малай байра соо, туғаллаха үнеэдээ хэдэн һүни һахижа хо- р гарадаг байгаа.

ээд һайн юумэмнай дүүрэнтэшэбэ хадаа. у юумэмнай, дутуу дунданууднай, манай дэ һаад ушаруулдаг юумэн олон, захаһаа г.

эн малай байраһаа захалһуу. Байрамнай хиржэ, хэдэн тээһээ тулаадаһаар торо- . Тиимэ байра соо оньһон түхеэрэлгэнүүд- гүй, бүхы юумэеэ бар хүсөөрөө хэнэбди: ая жэлэйшье совхознай һаалишадай хү- үгэлхэмнай гээд лэ энэ тэрэ түхеэрэлгэ- ла тодхоһон, мүнгэ зөөри нилээд гар- айха. Үнеэ һааха «ёлочко» машинаһаа «Даугава-200» хүрэтэр тодхоод, тэдэнь ртүй, миил хаягдана. Манай фермэдэ та авто-уһалууришье байхагүй. Бусад эмнай баһал үлүү юумэниинь үгы. Тии- н ехэтэй машина, түхеэрэлгэнүүд аб- най хэрэглэгдэнгүй хаягдана бшуу. Эдэ

бүгэдэ һүнэй үнэ сэн ехэ болгодог байна. Манай совхоздо центнер һүнэй өөрынь үнэ сэн аяар 24 түхэригтэ хүрэнэ.

Хойшодоо байра байдалнай һайжарха юм ааб даа. Фермымнай хажууда һаалиин томо комплекс түхеэрэгдэжэ байна. Тэрэнэй нэгэ хотонь үнгэрһэн намар ашаглалгада оруулагдаха байгаад, тэрэ дүүргэгдэбэгүй. Эндэ барилга хэжэ байһан «Бурятцелинстрой» трестын 173-дахи ПМК (начальник нүхэр Кликунов) зэмэтэй юм бэзэ.

Һүнэй үнэ сэн үшөө яахадаа тиимэ ехэ байнаб гэхэдэ, тэжээлнай ехэнхидээ зөөбэриин болошоно. Нёдондо сагаан һолоомо ондоо областьһоо зөөһэн байгаа һаа, мүнөө тэрэниие Мухар-Шэбэрэй аймагһаа шэрэнэбди. Хэды ехэ гаргаша гаранаб даа. Юрэдөө, малай тэжээл совхозойнгоо газар дээрэһээ хүсэд хүрэхөөр абаха тушаа горитой ажал хэхээр болоо хадаа.

Мүн зунай бэлшээреэр муудажа, зундаа үбэлэйхиһөө бага һү һааха ушар үзэгдэдэг. 200-гаад үнеэдые нэгэл газарта бэлшээдэгбди. Саашадаа уһалагдаһан, үтэгжүүлэгдэһэн, һайжаруулагдаһан бэлшээритэй болоогүйдэ арга һалаа. Тиимэ бэлшээри нёдондоной бии болгохо гэжэ захалһан аад лэ, хэзээ захадаа гараха юм, бү мэдэе. Тэрэниие зунай бэлшээриин үе болотор дүүргэхэл хэрэгтэй.

Үнеэдэй үүлтэр һайжаруулгада, һү шэмыень дээшэлүүлгэдэ үшөө юун һаад хүргэнэб гэхэдэ, манай совхоздо үсхэбэрилгэдэ үлөөгдэхэ, хожомоо үнеэн болгогдохо малаа тугал байхаһаань һайнаар харууһалха, эдеэлүүлхэ, нэгэ гарта байлгаха хэрэг гуримшуулагданагүй. Ядахын сагта түрэхэ болоһон гунжадые һаалишадта намартаа даалгажа үгэдэггүй, харин муудуулжархёод, туғаллаха дээрэнь үгэдэг заншалтай. Энээниие саашадаа тэсэхээр бэшэ.

Һаалишад, малшад үглөө эртэһээ үдэшэ орой болотор фермэдэ байдаг гээшэ ааб даа. Тиимэһээ малай шэнэ комплекс түхеэрхэдөө тэндэ һаалишадай бүлөөрөө байха зохид гэрнүүдые барилсаа һаа, һайн байгаа гэжэ һанагдана. Мүнөө үедэ, үбэлэй сагта һаалишадта фермэ дээрэ халуун сай, үлэ залгаха хоол бэлдэдэг һаа мүн лэ зохид һэн. Манай совхозой фермэнүүдтэ тиимэ юумэн байхагүй. Хүгшэржэ ябаһан бидэнэртэ халуун сай уужархибал, хүсэ нэмэһэн шэнги болохо байгаа.

Эдэ бүхы дутагдалнуудһаа боложо, совхозоймнай үнеэдэй һү шэмэ биратай нэмэдэггүй, нэгэ дээшэлжэ, нүгөө жэлдэ доошолжо байдаг юм.

Үнгэрэгшэ жэлдэ би үнеэн бүриһөө 2150 килограмм һү һааха уялга абаһан байбал, тэрэнээ 2696 килограммда хүргөөб. Хэрбээ үнеэдые тэжээлээр хүсэд хангаад, зунай бэлшээриин һайн байгаа һаа, бүри ехэ һүн һаагдаха һааб даа. Совхознай нёдондо бүхы дээрээ үнеэн бүриһөө оройдоо 1640 килограмм һү һааһан байна, Улаан-Үдэ городтой хаяа хадхажа һуугаад, үүлтэртэ малтай байгаад, иимэ бага һү һаажа байһамнай эшхэбтэр гээшэ.

Саашадаа һаалиин фермэнүүдтэ анхарал ехээр табижа, һү шэмэ ехэтэй һүрэгүүдтэй болохо, малаа тэжээлээр һайн бэлшээреэр, зохид байраар хангаха тушаа манай хүтэлбэрилэгшэд. мэргэжэлтэд хэрэгтэй хэмжээнүүдые абаха бэзэ.

Д-Ж. ШИРАПСЫНГЕЕВА,
Эрхирэгэй совхозой һаалишан.

ТҮРҮҮШҮҮЛЭЙ ЖЭШЭЭГЭЭР

«Залуу хүдэлмэришэн бүхэндэ — түрүүшүүлэй ажалай бүтээсэ» гэһэн уряатай мүрысөөн Вышневолоцко бүд нэхэлгын комбинадай комсомолшууд, залуушуулай үүсхэлээр орон доторнай дэлгэрбэ. Комбинадаймнай үйлэдбэриин түрүүшүүл табан жэлэй туршада ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ түсэб хараалһан, социалис уялга абаһан байна.

Тэдэнэй энэ үүсхэл авиазаводто һайшаан дэмжэгдээ. Заводой коллектив ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ арга боломжонуудые элирүүлжэ, тэдэнээ хэрэглэжэ эхилээ.

Кузнечно-шудхалгын цех үйлэдбэриин даабари арай гэжэ дүүргэдэг байһан. Шудхалаа, металл зүйлнүүдэй шанар муу, тэдэниие тушааха болзор һаатуулагдадаг һэн. Энэ ушарһаа ондоо цехүүдэй ажалда горитой һаад ушаруулагдаа.

Цехэй комсомолшууд, залуушуул энэ дутагдалые зайсуулха, арга боломжонуудаа элирүүлэн хэрэглэхэ гэжэ шиидээ. Тэдэнэр бүд нэхэгшэдэй жэшээгээр цехэй үнинэй хүдэлмэришэдтэ хандажа, ажалайнгаа бүтээсэ дээшэлүүлхэ хэрэгтэнь туһаламжа хүргэхыень гуйһан байна. Үнинэй дүй дүршэлтэй, мэргэжэл шадабаритай хүдэлмэришэд машина, станогуудаа, үйлэдбэриин технологи шудалхадань залуушуулда туһаламжа хүргэнэ.

Цехэй үнинэй хүдэлмэришэдэй нэгэн Ю. Кемашвили халаан соогоо хоёр даабари дүүргэдэг юм. Тэрэ залуу нүхэр Ф. Андрейчугта дүй дүршэлөө дамжуулан үгэдэг. Нүхэр Андрейчук ажалай оньһо шудалжа, тэрээн шэнги ехэ бүтээсэ туйлаха уялга һаяхан абаа.

Өөһэдынгөө ажал эрхим һайнаар мэдэхэ В. Сухоруков, А. Гришмановский, Г. Неверов, В. Кагаев, Г. Палкин болон бусад түрүүшүүл залуушуулые дүй дүршэлдөө һургана. Энээнэйнь түрүүшын үрэ дүн харуулагдаа. Цех гүрэнэй түсэб дүүргэдэг, жэгдэ һайнаар хүдэлдэг боло.

Үйлэдбэриин түрүүшүүл «Залуу хүдэлмэришэдтэ — түрүүшүүлэй ажалай бүтээсэ» гэһэн үүсхэл һайшаагаад, заводой бусад цехүүдтэ иимэ мүрысөө дэлгэрүүлхыень уряалһан байна. Олон бригада, цехүүдэй коллетивүүд табан жэлэй туршада хэхэ ажалаа хараалжа, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ арга боломжонуудые элирүүлээ.

А. ШАРИПОВ,
рабкоррнуудай постын гэшүүн.

ЮНЭЭ ТАБАН ЖЭЛ — ЭРШЭ, ШАНАР, ДЭЛИСЭ

БЭРХЭШҮҮЛЭЙ ОТАРАДА

Хөөбэр сагаахан саһаар хушагдаһан Санхатын адагай тала дайда нэмжынэ. Энэ талын тэгэн дунда түбхинэһэн эхэ хонидой хуушан хара байра холоһоо гонзойн тэбхыжэ, хурьгалһан хонидой шэхэ дүлииргүүлмэ маараалдаан үглөөнэй сууряанда элихэнээр соностоно. Ахалагша хонишон Дамби Будожапов хонидойнгоо хашаа соо үбһэ һолоомонтой холин гаргажа, тухагүй бүгдэгэшэнэ. Тээ саанаханань Цырен Дондукова хоёр томо хүнэгөөр талха тарянанай зүйл жэрысэ табигдаһан хобоонуудта зөөжэ эюулхэ мүртөө:

— Дамби, хонидоо талхандань оруулхамнай гү? — гэжэ ябууд асуухадань ахалагша хонишон Дамби Будожапов:

— Үшөө эртэхэн байна. Мүнөө үглөөгүүр үсэгэлдэрэйхиһөө нилээд хүйтэн шэнгил. Хурьгадаа хүхүүлээд гаргуужабди. Хүйтэндэ газаа дааража байнхаар дулаан байрадаа хэбтэг лэ,— гэнэ.

Тиигэһээршье тэдэнэр үбһэ, талхаяа гаргажа дүүргэһээр хонидойнгоо байра тээшэ түргэхэн гэшхэлбэд. Ороходонь хурьгашан Мария Дабаева һүниндөө хурьгалһан хонидоороо носолдожо, сүлөөгүй байба.

Юрэдөө багсаахада, яһала олон хурьган гараа хэбэртэй, дулаахан байрынь хоёр захаар хаамагуудаар түхеэрэгдэһэн та һалга соохоо нарай нойтон хурьгадай маараалдахань шэнгэхэнээр дуулдана.

— Энэ һүниндөө 18 хурьган абтаа. Хоёрынь хурьгадаа голожо, туляажа байнал,— гэжэ Мария Дабаева ябууд ярина.

Юһэдэхи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ тус отарын хонишод 100 эхэ хонин бүриһөө 100,9 хурьга түлжүүлжэ, хонин бүриһөө 3 килограмм 300 грамм нооһо хайшалжа, абаһан уялгаяа сүм дүүргээ бэлэй. Харин байгша ондо эндэхи хонишод нёдондоной хиһоо үсөөн бэшэ хурьга абажа, хонин бүриһөө 3 килограмм 800 грамм нооһо хайшалжа тушаахаар хараална.

— Отарадамнай 675 эхэ хонид харууһалагдадаг. Түл абалгамнай һаял захалжа байна. Сүүдхын 20—23 хурьган гарана. Мүнөөдэрэй байдалаар бүхыдөө 240-өөд хурьгатай болообди. Хониднайшье хүшэ тамираар һайнууд, юрэдөө хурьгаяа садхаажа ядахаар бэшэ, дэлэнгээр ехэ. яһала һүтэй,— гэжэ Дамби Гунжинович тобшохоноор тайлбарилаа һэн.

Ахалагша хонишон Дамби Будожапов эхэ хонидые 14-дэхи жэлээ харууһалжа байна. Тиимэһээ энэ ажалдаа нилээд дүршэһэн, мэргэжэл шадабаритайшье болоһон юм. Мүнөө түллэжэ байһан хонидынь дүрбэдэхи жэлээ хурьгалжа байнхай.

Дурсагдагша отарада ажалладаг хонишод зарим хонидойнгоо түрэхэ дүтэлхэдэ амяарлан илгажа, хашаадаа барижа эдеэлүүлдэг гуримтай. Эдэ үдэрнүүдтэ тэдэнэр үлдэгшэ хонидоо ойро тойронхи хагда элбэгтэй бэлшээридэ абаашажа адуулна. Тиихэдэ үдэртөө тус бүриин 250 грамм үбһэ, 300 грамм талха тарянанай зүйл, һолоомо эдюулнэ.

— Энэ хүйтэндэ хонидоо мүртэй хооллуулангүй заахашье муудхаагаа һаа, бүхы жэлдээ хэһэн ажалшни миил һула һалажа магадгүй. Тиимэһээнь бидэ гол түлэб хурьгалха хонидоо һайса эдеэлүүлхые оролдодогбди,— гээд, Цырен Дондукова хөөрэлдөөндэ оролсон мэдүүлнэ.

Эдэ үдэрнүүдтэ Дамби Будожаповай даадаг отарада хүдэлмэрилдэг хонишодто эгээл туха сүлөөгүй сагынь хүрэжэ ерэнхэй. Тиибэ ябабашье һаань, эндэхи гурбан бэрхэшүүл хараалһан зорилгоёо сүм бэелүүлхээр оролдоно.

— Заримдаа эхиршье гарахаяа яданагүй. Мүнөө отарадамнай 10 эхир хурьгад бии болонхой. Хониднай хүшөөр һайн, эхир хурьгад яһалахан түрэхөөр багсаагдана. Юрэдөө урид мэдэжэ абаха хэсүүхэн даа. Хоёрые хүлеэжэ байхадашни ганса томо хурьга гаргаха,— гэжэ Дамби Будожапов нюуса бодолоо дэлгэн хэлээ һэн.

Вл. ЖИГЖИТОВ,
манай корр.

Сэлэнгын аймаг,
Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз.

ЭРДЭМ, ТЕХНИКЫН ТАЛААР ЛЕНИНСКЭ БА СССР-эй ГҮРЭНЭЙ ШАНГУУДЫЕ ОЛГОХО СССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ДЭРГЭДЭХИ КОМИТЕДҺЭЭ

Эдэ ажал хүдэлмэринүүд 1972 ондо Ленинскэ шангуудые олголгын конкурсдо табигдана гэжэ эрдэм, техникын талаар Ленинскэ ба СССР-эй Гүрэнэй шангуудые олгохо СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи комитет мэдээсэнэ:

1. Ж. И. Алфёров, В. М. Андреев, Д. З. Гарбузов, Р. Ф. Казаринов, В. И. Корольков, Д. Н. Третьяков гэгшэдэй хүдэлмэри.

Тус хүдэлмэри СССР-эй Наукануудай академиин А. Ф. Иоффегэй нэрэмжэтэ физико-техническэ институдаар зууршалагдаа.

2. В. В. Афросимов, В. А. Беляев, В. М. Дукельский, Н. В. Федоренко, О. Б. Фирсов гэгшэдэй бүлэг хүдэлмэри.

Эдэ хүдэлмэринүүд И. В. Курчатовай нэрэмжэтэ атомна элшэ хүсэнэй институдаар, СССР-эй Наукануудай академиин А. Ф. Иоффегэй нэрэмжэтэ физико-техническэ институдаар зууршалагдаа.

3. А. З. Петровой монографинууд.

Эдэ монографинууд Украинын ССР-эй Наукануудай академиин теоретическэ физикын институдаар зууршалагдаа.

4. И. М. Виноградовай монографи.

Тус монографи СССР-эй Наукануудай академиин В. С. Стекловой нэрэмжэтэ математическа институдаар зууршалагдаа.

5. И. Л. Кнунянцын хэһэн бүлэг хүдэлмэри.

Эдэ хүдэлмэринүүд СССР-эй Наукануудай академиин элементоорганическа соединеннинүүдэй институдаар зууршалагдаа.

6. Г. С. Дзоценидзе, С. Н. Иванов, В. Н. Котляр, В. И. Смирнов гэгшэдэй хүдэлмэри.

Тус хүдэлмэри Москвагай С. Орджоникидзиин нэрэмжэтэ геолого-бэдэрэлгын институдаар зууршалагдаа.

7. И. А. Шпильман, Ю. А. Гличев, С. П. Максимов, А. А. Михайленко, А. В. Овчаренко, С. Д. Черепахин гэгшэдэй хүдэлмэри.

Тус хүдэлмэри КПСС-эй Оренбургын областной комитедээр, РСФСР-эй Геологиин министерствээр зууршалагдаа.

8. П. К. Апохиной хэһэн хүдэлмэри.

Тус хүдэлмэри Москвагай И. М. Сеченовэй нэрэмжэтэ нэгэдэхи медицинскэ институдаар зууршалагдаа.

9. Ф. В. Константинов, А. Г. Спиркин, В. Ф. Асмус, М. Т. Иовчук гэгшэдэй хүдэлмэри.

Тус хүдэлмэри СССР-эй Наукануудай академиин философиин институдаар зууршалагдаа.

10. А. И. Бараев, Э. Ф. Госсен, А. А. Зайцева, Г. Г. Берестовский, А. А. Плишкин, И. И. Хорошилов гэгшэдэй хүдэлмэри.

Тус хүдэлмэри В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ хүдөө ажахын эрдэмэй Бүхэсоюзна академеэр зууршалагдаа.

11. А. А. Саркисов, Е. И. Озерский, А. К. Касимов, Т. Байминов, Д. К. Терситский, В. А. Дуковный гэгшэдэй хүдэлмэри.

Тус хүдэлмэри СССР-эй Хүдөө ажахын министерствээр, СССР-эй Мелиораци ба уһанай ажахын министерствээр зууршалагдаа.

12. Б. С. Балакшин, С. П. Протопопов, Б. М. Базров, Е. И. Луцков, Ю. М. Соломенцев, В. А. Тимирязев гэгшэдэй хүдэлмэри.

Тус хүдэлмэри Москвагай станкоинструментальна институдаар зууршалагдаа.

13. С. В. Емельянов, В. И. Уткин гэгшэдэй бүлэг хүдэлмэри.

Эдэ хүдэлмэринүүд СССР-эй Наукануудай академиин жолоодон хүтэлбэрилгын асуудалнуудые шиидхэхэ (автоматика ба телемеханикын) институдаар зууршалагдаа.

14. В. В. Ржевский, А. С. Бурчаков, Э. М. Москаленко, И. А. Молчанов, Н. В. Ножкин гэгшэдэй бүлэг хүдэлмэри.

Эдэ хүдэлмэринүүдынь Москвагай горно институдаар зууршалагдаа.

СОВЕТСКЭ ПРАВИТЕЛЬСТВЫН МЭДҮҮЛГЭ

Холбоото Штадуудай түримхэй политикаар үүсэгсэгтэ тулалдаан Вьетнамэлһээ дээшэ үргэлжэл- Урда Вьетнамай националистическа хүсэнүүдые лаар илажа болохогүй, литическэ гуримшуулгын замые бэдэрхэ шухаэрхэг түримхэй ябуул- США-дахи эгээл шунүүд энэ сагай туршада баа. Гэбэшье гуримшуулхаргы замые бэдэрхын Вашингтондо зарим хүянзын политическэ мэгараһан зандаа. Тэдэнэр сэрэгэйхидэй хүсэдэг гые урдаа табина.

правительство Индохитайдалые гуримшуулха радхал оруулһан байгаа. 8 бүлэгтэй эб найрамда- гэжэ нэрлэгдэһэн юм. дашарамдуулан һүүлэй тэ американ пропаганда татана.

эдэ дурадхалнуудые жэлээд үзэхэдэ, Ва- Урда Вьетнамһаа Аме ы сэрэгүүдые гаргаха болзор тогтоохоёо арсадохи американ хүлһэн- имые саашадань байлла Урда Вьетнамай ара- радхаха гэжэ эрмэл Урда Вьетнамай рес- волюционно саг зуу- тельствые Урда Вьет- политическэ байгуулалта- даха гэжэ һэдэнэ. «8 пункттай эб найрамдалай түсэб» гэдэгые абаха ушар хадаа, үнэн дээрээ, Вьетнамай патриотическа хүсэнүүдые буу зэбсэгээ хуряаха, бэеэ бүрин үгүүлхэ гэһэн удхатай юм.

Урда Вьетнамай республикын революционно саг зуурын правительствын февралиин 2-ой, мүн Вьетнамай Демократическа Республикын правительствын февралиин 5-най мэдүүлгэнүүд дотор хэлэгдэһэнэй ёһоор, «Эб найрамдалай түсэб» гэдэг болбол вьетнамайхидай хүсөөр эзэрхэг түримхэй дайе үргэлжэлүүлхэ гэһэн зорилго урдаа табина.

Урда Вьетнамай Республикын, Вьетнамай Демократическоа Республикын правительствануудай үнэн зүб, эб найрамдалые үнэхөөр хүсэдэг хараа бодолтой һаналаа нэгэдэжэ, Советскэ правительство иигэжэ мэдүүлнэ: Вьетнамай асуудалнуудые зүбөөр шиидхэхэ үнэн сэхэ, зохисотой үндэһэ һуури гэбэл, 7 пунктһаа бүридэһэн дурадхалнууд болоно. Эдэ дурадхалнууд Урда Вьетнамай Республикын революционно саг зуурын правительствын энэ оной февралиин 2-ой мэдүүлгэ дотор дахинаа баталагдажа, ойлгуулагдаһан байна. Эдэ дурадхалнуудай ёһоор, Холбоото Штадууд хадаа Урда Вьетнамай арадта баадхалгын һэдэлгэ гаргахаяа болихо, тэрэнэй хуулита национальна хүсэл эрмэлзэлгые хүндэлхэ зэргэтэй, Урда Вьетнамһаа бүхы сэрэгүүдые, сэрэгэй зүбшэлшэдые, США-гай болон тэрэнэй союзнигуудай буу зэбсэгые хүсэдөөр, түргөөр, ямаршье хэлсээнгүйгөөр гаргаха, сэрэгэй гаргаха болзорые тодорхойлхо, дайн сэрэгые вьетнамайхидай хүсөөр үргэлжэлүүлхэ политикые дары болиулха, Тхиеу гэгшын доройтоһон хүлһэнэй гуримые Холбоото Штадуудай зүгһөө дэмжэхээ болихо — эдэ гол эрилтэнүүдые дүүргэбэл, Вьетнамдахи хеморооп болюулагдажа шадагдаха байна.

Вьетнамда США-гай ябуулжа байһан эзэрхэг түримхэй ябуулганuудые шууд сэхэер буруушааха зуураа, Советскэ правительство вьетнам арадай үнэн зүб эрилтэнүүдые бүрин дэмжэнэ. империалис эзэрхэг түримхэй ябуулганuудта эсэргүү, Индохитадай асуудалнуудые эндэхи арадуудай аша туһада гуримшуулхын түлөө тэмсэжэ байһан Вьетнамай, Лаосой, Камбоджын арадуудай тэмсэлые шууд сэхэер дэмжэжэ байһанаа дахинаа батална.

ИРАГАЙ ПАРТИЙНО-ПРАВИТЕЛЬСТВЕННА ДЕЛЕГАЦИТАЙ ХЭЬЭН ХЭЛСЭЭНҮҮД

Ирагай араб социалис хүгжэлтэ гэжэ партиин (БААС) нютагай хүтэлбэриин генеральна секретариин орлогшо, Ирагай Республикын революционно командованиин Соведэй түрүүлэгшын орлогшо Саддам Хусейн түрүүтэй Ирагай Республикын Советскэ Союзда ерэһэн партийно-правительственна делегацитай хэлсээнүүд февралиин 11-дэ Кремльдэ эхилбэ.

Ирагай талаһаа: БААС партиин нютагай хүтэлбэриин гэшүүн, революционно командованиин Соведэй гэшүүн, гадаадын хэрэгүүдэй министр Муртада Саид Абдель Баки, БААС партиин нютагай хүтэлбэриин гэшүүн, ниитын асуудалаар революционно командованиин Соведэй бюрогой гэшүүн Мухаммед Фадыль болон бусад тусхай тушаалтад хэлсээнүүдтэ хабаадалсана.

Совет талаһаа: КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин, КПСС-эй ЦК-гай секретарь Б. Н. Пономарев болон бусад хэлсээнүүдтэ хабаадалсана.

Хани барисаанай, үгэеэ ойлголсолгын оршон байдалда болоһон хэлсээнүүдэй үедэ совет-ираг харилсаа холбооной асуудалнууд хаража үзэгдөө. Израилиин - Араб оронуудта эсэргүүгээр хэһэн империалис эзэрхэг түримхэй ябуулгаһаа тохёолдоһон Дүтын Зүүн зүгэй байдал тухай асуудалнуудаар, мүн баһа бусад асуудалнуудаар хөөрэлдөөнэй үедэ һанал бодолоо андалдаһан байна.

Хэлсээн үргэлжэлһөөр.

(ТАСС).

Һаналаа нэгэдэлгын манифестаци Версальда болобо

ВЕРСАЛЬ. (ТАСС). Эб найрамдалай ба Индохитадай арадуудай дулдыданги бэшэ байдалай түлөө Бүхэдэлхэйн Ассамблей февралиин 11-дэ Версальда конгрессүүдэй ордон соо баярай оршон байдалда нээгдээ.

Олон зуугаад делегадууд болон айлшад хүл дээрээ бодожо, Вьетнамай, Лаосой, Камбоджын эрэлхэг зоригтой арадуудай эльгээгдэмэлнүүдые халуунаар амаршалба.

Эб найрамдалай түлөө француз хүдэлөөнэй генеральна секретарь Андре Сукьер Ассамблейдэ хабаадагшадта хандажа оролто үгэ хэлэһэн байна.

Версальда болоһон дээдын хуралдаанда хабаадагшад эрхэ сүлөөгэйнгөө болон бэеэ даанхай байдалайнгаа түлөө Индохитадай арадуудай үнэн зүб тэмсэлые эдэбхитэйгээр дэмжэхэ программа хараалан зохёохо байха гэжэ Стокгольмдо болоһон конференциин түрүүлэгшэ Бертиль Свантрем үгэ хэлэхэдээ мэдүүлээ.

Дэлхэйн бүхы түбинүүдэй 80 оронуудай түлөөлэгшэд дээдэ хуралдаанай хүдэлмэридэ хабаадалсана.

ДРВ-гэй, Урда Вьетнамай баатарлиг арадай, Японой, Англиин, ФРГ-гэй, Италиин олон хүнһөө хабаадаһан делегацинууд Версальерэһэн байха юм. США-гай дайн дажарта эсэргүү эмхинүүдэй түлөөлэгшэдһөө бүридэһэн американска делегацида 100 гаран хүн тоологдоно.

ВЦСПС-эй секретарь П. Т. Пименов түрүүтэй совет ниитын эмхинүүдэй делегаци Ассамблейн хүдэлмэридэ хабаадалсана.

Национальна делегацинуудһаа гадна, уласхоорондын 30 гаран организацинуудай, тэрэ тоодо профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн федерациин, Эхэнэрнүүдэй уласхоорондын демократическа федерациин. Демократическа залуушуулай Бүхэдэлхэйн федерациин түлөөлэгшэд Версаль ерэһэн байна.

Вьетнамда, Камбоджодо, Лаосто хэжэ байһан американ эзэрхэг түримхэй ябуулгада эсэргүү тэмсэлшэдэй мүнөөдэр нээгдэһэн уулзалга хэдаа амгалан тайбанаар ажаһууха, өөһэдөө хуби заяагаа шиидхэхэ эрхэтэй болохые оролдожо байһан эдэ оронуудай арадуудтай һаналаа нэгэдэлгын уласхоорондын эгээн ехэ манифестаци болоно.

Индохитадта боложо байһан дайн тухай, США-гай пропагандистска мэхэ гохо элишэлэн харуулха тухай, Индохидадта боложо байһан дайнай экономическа хойшолонгууд тухай, Вьетнамай, Лаосой, Камбоджын арадуудтай һаналаа нэгэдэлгын хүдэлөөе үргэдхэлгын арга нухэсэлнүүд тухай асуудалнууд Версальда болоһон дээдэ хуралдаанай зүбшэн хэлсэлгэдэ табигдана.

Янош Кадар Москва ерэбэ

КПСС-эй ЦК-гай уряалаар Венгриин Социалис хүдэлмэришэнэй партиин Центральна Комитедэй Нэгэдэхи секретарь нүхэр Я. Кадар февралиин 11-дэ хани ёһоной тусхайта бэшэ айлшалгаар Москва ерэбэ.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежнев, КПСС-эй ЦК-гай секретарь нүхэр К. Ф. Катушев, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай таһагые даагша нүхэр К. В. Русаков Я. Кадарые угтаһан байна.

ПАРТИЙНА ХРОНИКО

НЭГЭДЭМЭЛ СУГЛААН

ХОРИ. Аймагай хүн зоной үдэр бүриин эрилтые культурна, худалдаа наймаанай ба ниитын эдеэ хоолой, медицинын талаар. мүн тэдэнэй ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангадаг эмхи зургаануудай, предприятинуудай партийна эхин организацинуудай коммунистнуудай нэгэдэмэл суглаан зарлагдаба. Тэрэ суглаанда 110 гаран коммунистнууд суглараа.

«КПСС-эй ЦК-гай ноябриин (1971 он) Пленумэй шиидхэбэринүүдэй үндэһөөр аймагай ажалшадай культурна болон ажаһуудалай эрилтэ ба хэрэглэмжэ хангалгые һайжаруулха талаар партийна организацинуудай бэелүүлхэ зорилгонууд тухай» асуудал суглаанай үзэмжэдэ табигдаба. Тус асуудалаар КПСС-эй райкомой нэгэдэхи секретарь Н. М. Павлов элидхэл хэһэн байна.

Энэ асуудал зүбшэн хэлсэлгэдэ аймпотребсоюзай правлениин түрүүлэгшэ Б. С. Самбуев, Хориин сельскэ Соведэй гүйсэдкомой хүдэлмэрилэгшэ П. А. Степанова, ПМК-гай постройкомой түрүүлэгшэ В. П. Михайлов, аймсоведэй гүйсэдкомой партийна эхин организациин секретарь А. Г. Зяблицев болон бусад хабаадалсаа.

Ж. БАДМАЕВ.

КПСС-эй XXIV СЪЕЗДЫН ШИИДХЭБЭРИНҮҮДЫЕ БЭЕЛҮҮЛХЫН ТҮЛӨӨ

ТОДОРХОЙГООР ЭМХИДХЭХЭДЭ ҺА

«...Ажалай бүтээсэ али болохоор дээшэлүүлхэ, ниитын үйлэдбэриие эшаг үрэ ехэтэй болгохо — ажалай гаргашануудые бага болгохо, түүхэй эд ба материалай нөөсэ гамнаха, тэрэниие үрэ ехэтэйгээр хэрэглэхэ, продукциин шанар һайжаруулха, үйлэдбэриин фонд ба капитальна һомололго зүбөөр ашаглаха хэрэгтэ ажалшадай эдэбхи үүсхэл зорюулха гээшэ социалис мүрысөөнэй гол шэглэл болохо ёһотой» — гээд «Социалис мүрысөө саашадань улам һайнаар эмхидхэхэ тухай» КПСС-эй ЦК-гай тогтоол дотор онсолон заагданхай.

Эдэ эрилтэнүүдэй ёһоор манай аймагай колхозууд, совхозуудай, промышленна предприятинуудай, эмхи зургаанууд болон организацинуудай партийна организацинууд мүрысөө эмхидхэхэ хэрэг улам һайжаруулха талаар зохихо хүдэлмэри ябуулжа байна. XX партсъездын, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозуудай, Сэлэнгын совхозой партийна комитедүүд, ПМК-697, Гусиноозерскын оёдолой фабрикын 7/8 шахтын, Ардасаанай леспромхозой партийна организацинууд ажалшадай мүрысөө яһала тодорхойгоор эмхидхэнэ. Эдэ коллективүүд абаһан социалис уялгануудаа бэелүүлхэдээ, экономическа үрэ дүнгүүдтэ, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ хэрэгтэ ехэ анхаралаа табидаг байна. Дурдагдаһан эдэ предприятинууд, ажахынуудта социалис мүрысөөнэй дүнгүүд ходо гаргагдажа байдаг, түрүү дүй дүршэл дэлгэрүүлхэ хэрэгтэ ехэ һаналаа табидаг юм.

Партиин ЦК-гай тогтоолые бэелүүлхын тулада ябуулагдажа байһан хүдэлмэриие зарим коллективүүдэй жэшээ дээрэһээ харуулжа туршаһуу. Жэшээнь, Сэлэнгын совхоздо мүрысөө эмхидхэхэ демократическа гурим ёһо наринаар сахигдадаг юм. Мүрысөөнэй дүрим зохёохо тусхай комисси байгуулагданхай. Моральна, материальна урмашуулгын хэмжээнүүд энэ дүримүүд соо хараалагдаа.

Сэлэнгын совхозой Ехэ-Цагаанай һү һаалиин фермын хүдэлмэрилэгшэд үбэлдөө һү ехээр һаахын түлөө социалис мүрысөө эмхидхэхэ үүсхэл гаргаа һэн. Дүй дүршэлөө улам үргэнөөр андалдадаг болохо, бэе бэеэ һургалсаха, бэе бэеынгээ ажал шалгалсаха, социалис мүрысөөе үнэхөөрөө тодорхой тодо болгохо гэжэ эдэнэр дурадхаа һэн. Тус һаалиин фермын һаалишад зүблөөн дээрээ зүбшөөд, хүршэ Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой Ягодныи фермын коллективые мүрысөөндэ уряа һэн. Ажалдаа нүхэр ёһоор урилдан хүдэлжэ байгаа эдэ хоёр коллектив партиин XXIV съездын шиидхэбэринүүдтэ, ЦК-гай тогтоолдо бодото ажалаараа харюусана гэжэ хэлэхэ ёһотойбди.

Юһэдэхи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой Ягодныи фермын һаалишад үнеэн бүриһөө 2614 килограмм һү һааһан байна. Энэнь жэлэй даалгабариһаа 246 килограммаар, абаһан социалис уялгаһаань 114 килограммаар ехэ юм. 1971 ондо энэ фермын коллектив түсэбһөө гадуур 39254 килограмм һү һаагаа. Сэлэнгын совхозой Ехэ-Цагаанай фермын хүдэлмэрилэгшэд эдээнһээ гээгдэнэгүй.

Мүрысэдэг эдэ хоёр коллективтэ һаалишад бүхэнэй тус бүрин мүрысөөн эмхидхэгдэнхэй гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. 1972 ондо, табан жэлэй туршада бүхы һаалишад тус тустаа социалис уялгануудые абаад хүдэлжэ байна.

«Ажахынгаа, өөрынгөө арга боломжонуудые тооложо үзөөд, энэ хугасаа дотор адагынь 2844 центнер һү һааха гэхэ гү, али түсэбөө 875 центнерээр үлүүлхэ байнаб. 1975 ондо үнеэн бүриһөө 3300 килограмм һү һааха зорилго урдаа табяаб. Энэмни үнгэрһэн табан жэлэйхиһээ нилээд дээгүүр болоно. Ондоогоор хэлэбэл, **табан жэлэй түсэб гурбан жэл хахад соо дүүргэгдэхэ ушартай»** —гээд Ехэ-Цагаанай фермын һаалишан, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутат, КПСС-эй XXIV съездын делегат Д. Данзанова бэшээ һэн.

Хэһэн ажалдаа дуратай, шэн габьяа гаргажа хүдэлһэнэйнгөө ашаар Б. Г. Банзаракцаева аймаг дотороо эрхимлэжэ гараһан байна. Тэрэ Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоздо ахалагша хонишоноор хүдэлнэ. Ажалдаа эрхим амжалта түйлаһанайнгаа түлөө Бутыд Гармажаповна 1971 ондо гүрэнэй үндэр дээдэ шан хайрада—Ленинэй ордендо хүртөө һэн.

Партиин ЦК-гай дээрэ дурсагдагша тогтоол тухайда болоһон партийна суглаан дээрэ Б. Г. Банзаракцаева иигэжэ хэлээ:

— 1971 ондо—шэнэ табан жэлэй түрүүшын жэлдэ бидэнэр яһала һайн үрэ дүн түйлаабди. Зуун эхэ хонин бүриһөө 82 хурьга абаха уялгатай байһан аад, 89 хурьга абажа томо болгообди, хонин бүриһөө 3,34 килограмм нооһо хайшалаабди. Манай колхозой хонишодой бригадануудай хахадынь хүсэһэндөө хүрэжэ, зуун эхэ хонин бүриһөө 90—112 хурьга абажа, томо болгоо. Хонишодой, нэн түрүүн коммунистнуудай, шэн габьяатаар ажаллаһанай ашаар эдэ бүгэдэ амжалта түйлагдаа гэхэдэ, хэтэрүүлһэн ябадал болохогүй. Коммунистнууд лэ эгээл холын, хүндэ отарануудые даажа, ехэ ашаа жүдхэжэ гарахадаа, колхозойнгоо хонишодые дахуулан ябаа бшуу. Юундэ иигэжэ хэлэнэбши гэхэдэ, коммунист гээшэ бүхы юумэндэ үльгэр жэшээ харуулха ёһотой. Ажахымнай хүдэлмэри һайн ябана гү, али муу гү—маанадһаал — коммунистнуудһаа эрилтэ хэхэ байна бшуу. Тиимэһээ мүрысөө эмхидхэхэ, тэрэнэй ашаа үрэ дээшэлүүлхэ гээшэ манай нангин уялга мүн.

Хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдтэй хамта аймагай промышленна предприятинуудай коллективүүд алхамаа жэгдэдхэн, урагшаа дабшана. Гусиноозерско шахтоуправлениин уурхайда, 7/8 шахтада участогууд, бригадануудай хоорондо социалис мүрысөөн эмхидхэгдэнхэй, хүн бүхэн тус тустаа мүрысэнэ. 7/8 шахтын, уурхайн партийна организацинууд КПСС-эй ЦК-гай тогтоол дүүргэхэ талаар тодорхой хэмжээнүүдые хараалаа. Холбоолжоной уурхайн коллектив үнгэрэгшэ жэлэй үйлэдбэриингөө даалгабариие декабриин 7-до дүүргээ. 600 мянга гаран тонно шулуу нүүрһэн хэрэглэгшэдтэ эльгээгдэһэн, 200 мянга гаран түхэриг олзо ороһон байна.

Сэлэн-Дүүмын заһабарилгын механическа заводой партийна организаци мүрысөөе тодорхой болгохын тулада ехэ оролдолго гаргана. 1971 ондо абаһан социалис уялгануудаа заводой коллектив амжалтатайгаар дүүргээ. Ажал хэрэгээ улам һайжаруулхын тулада эндэ кадрнуудые бэлдэхэ хэрэгтэ ехэ һаналаа табидаг юм. 40 хүдэлмэришэд бэлдэгдэнхэй, институдууд болон техникумүүдтэ 10 хүн һурана, 6 залуушуулые дээдэ һургуулида эльгээгээ. Завод эдээндэ стипенди түлэнэ.

Тус заводой коллектив шэнэ жэлдэ социалис уялга абанхай. Энэ жэлдэ түсэбһөө гадуур 109 мянган түхэригэй продукци худалдаха, 13 вагон-гэр. 95 тонно булад хайлуулха, 11 модон рама үшөө нэмэжэ гаргаха. үнгэрэгшэ жэлэйхидэ орходоо ажалай бүтээсэ 12 процентээр дээшэлүүлхээр шиидэээ.

Социалис мүрысөө тодорхойгоор эмхидхэһэнэй ашаар Ардасаанай леспромхозой коллектив үнгэрэгшэ жэлдэ ехэ амжалта түйлаһан байна. 75000 кубометр модо бэлдэхэжэ шэрэхэ түсэбэй оронидо 82400 кубометр болгоо. Товарна продукци үйлэдбэрилхэ түсэбөө 30000 түхэригөөр үлүүлээ. Продукци худалдаха жэлэй түсэб 42000 миллион түхэригөөр үлүүлһэн байна.

Мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлэгшэд ямараар урмашуулагданаб гэхэдэ, олон коллективүүдтэ хүндэлэлэй самбар бии. мэргэжэл мэргэжэлээрээ мүрысөөн эмхидхэгдэнэ, «эрхим цех», «эрхим бригада» гэһэн нэрэ зэргэнүүд бии юм. Түрүүшүүлэй нэрэ хүндэлэлэй самбарта бэшэгдэдэг, эдэнэрэй хүндэлэлдэ туг үргэгдэдэг, вымпел, Хүндэлэлэй грамота, шан гэхэ мэтэнүүд үгтэдэг юм. Гадна түрүү һуури эзэлэгшэдтэ баясхалан хүргэхэ, зурагынь абаха, баясхалан хүргэһэн адрес барюулха —иимэ урмашуулга хэрэглэгдэдэг болонхой.

Партийна организацинууд ойлгуулламжын хүдэлмэриие мүрысөөнтэй холбоотойгоор ябуулдаг. Үзэл сурталай хүдэлмэридэ олон пропагандистнар, агитатор, поли... лекторнууд хабаададаг...

Социалис мүрысөө эм... рэг һайжаруулха талаар... магта хүдэлмэри яһала... даа. Тиигэбэшье энээ... мэмнай өө мөөгүй гэхэ... Тус тогтоол дотор заа... далнууд манай ажахыну... на организацинуудта... гээшэ. Энэ хэрэг улам... хын тулада мүрысөөнэй... хёолго. дүнгүүдыень га... ниитые — хүдэлмэри... хознигуудые, алба хааг... дуулдаг болообди. Хоо... сэһэн предприятинууд,... совхозуудай, цехүүд,... звенонуудай. тус тус хү... рондо договор баталаг... бэе бэеэ шалгалсаха,... рилэгшэдые дүршэл ех... шүүл шефтээ абадаг бо...

Ажахынуудта, предп... хүдэлмэришэд, колхо... лэдбэриин мэргэжэл,... эрдэмээ дээшэлүүлхэ х... налаа табидаг болонхой... гоор эдэнэр коммунис... гуулида, арадай уни... политическэ һуралса... юм.

Партиин XXIV съезды... ринүүдые, КПСС-эй ЦК... бэелүүлхэ, абаһан соци... нуудаа амжалтатайгаа... түлөө тэмсэлдэ коммуни... рүү зэргэдэ ябаха гэ... саг табижа байна.

И. Е...
КПСС-эй Сэлэнгын... пропаганда, ... таһагые...

Владимир Дашеевич Ошоров Ахын аймагай «50 лет Октября» колхоздо арбан жэлэй туршада трактористаар ажаллана. Тэрэ эрхим түрүү механизаторнуудай тоодо оронхой юм. Аймагай Соведэй депутат, КПСС-эй гэшүүндэ кандидат Владимир Ошоров 1971 ондо өөрынгөө аймагай хадалиг аад, мүнхэ хүрэнхэй газарта 862 гектар паар хахалһан байна. Һаяхан Владимир Ошоров эршэтэ ажалайнгаа түлөө БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнагдаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: тракторист В. Д. Ошороз.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

ЗУРАГЛАЛ

АЖАЛАЙ АМТА ТАНИНХА

Сэлэнгын совхозой түб—Сэлэн-Дүүмэ тосхонһоо баруун хойшоо автомашинаар табилуулан, арбаад модо ябаадхихатай сасуу Борьёогой талын тээ наанахана Нарһата тосхон оршодог. «Нарһата» гэжэ хүн зон дэмы нэрлээгүй байха. Ойро тойрон нарһан тужаар баян, нимгэн саһанда хушагдаһан нэлэнхы сагаан дайда. Сүдэтын дабаае гаталһаар шанха хойшоо тэгүүлжэ, Шабарта гэжэ нютаг хүрэбэбди.

— Хэлсээшэ газартаа ерээбди. Эндэмнай совхозой «Нарһатын» отделениин отара, гүүртэнүүд олон. Малшадай ажабайдал, ажал хэрэгтэй танилсахада болохо, —гэжэ совхозой комсомолой комитедэй секретарь Борис Доржиев намдууханаар хөөрэнэ.

Владимир Аюшеевич Шарапов дүшөөд наһанай, шамбай шанга бэетэй, ажалша хүдэр хүнтэй танилсабабди. Ниитын ажал тухай саг үргэлжэ сэдьхэлээ зобожо ябадаг энэ нүхэрнай бүхы наһаараа мал ажал дээрэ хүдэлмэрилхэ зуурáа, хүйтэн, халууниие үзэһэн, эршэтэ ажалай амта таниһан хүн.

Шараповтанай бүлэ арбан жэлэй саана эхэ хонидой отарые даажа абаа һэн. Иимэ харюусалгатай ажал даажа, хэдэн вуун эхэ хонидые харууһалжа байхадаа, Шараповтан түрүүшээр ядалдаадшье үзэһэн, хонидой олоороо хурьгалха сагай ерэхэдэ тухашардагшье байгаа. Тиибэ ябашье, Бадма-Ханда һамгантаяа түл абалгын үедэ унтаха, амархаяа мартажа, түрүүшын жэлдэ абаһан хурьгадаа гарзагүй түлжүүлһэн, хонидоо тамир һайнтайгаар зүлгэ ногоондо гаргаа һэн. Тэдэ жэлнүүдтэ түл абалгаараа, нооһо хайшалалгаараа совхозой хонишодой дунда шалгаржа, магтаал, шагналдашье хүртэһэн байха. Үнгэрэгшэ 1971 ондо эдэ хонишод мүн лэ һайн жэшээ харуулбад. Зуун хонин бүриһөө 98 хурьга абаһан, хонин бүриһөө 3 килограмм 300 грамм ноохо хайшалжа, совхоздоо 16 мянган түхэригэй олзо доход оруулаа. Тиигэжэ тэдэнэр часы болон радиоприёмнигоор шагнагдаһан юм.

Владимир, Бадма-Ханда Шараповтан оролдосотой, үсэд шанга ажалаараа совхозойнгоо һүрэгые олошоруулжа, ашаг шэмыень дээшэлүүлжэ байна. Тэдэнэр юһэдэхи табан жэлэй хоёрдохи жэлдэ амжалтаяа улам арьбадхан, зуун хонин бүриһөө 100 хурьга абажа, гарзагүй түлжүүлхэ, хонин бүриһөө 3 килограмм 500 грамм ноохо хайшалха уялгатай.

Һаяхан минии хүбүүн Коля республикын түрүү малшадай зүблөөндэ хабаадагшадай хандалга-бэшэгые уншажа, ехэ һонирхуулаа. Хонин бүриһөө хурьга түлжүүлхэ гээшэ хонишодой нангин уялга гэжэ тон зүб хэлсэгдэнэ. Энэ үүсхэлыень бидэнэр сэдьхэл зүрхэндөө хадуужа абанхайбди. Хонишодой ажалда эгээл харюусалгатай саг — түл абалга эмхитэйгээр үнгэржэ байна. Мүнөө бидэнэр хоёр зуу гаран хурьга абанхайбди, хурьгаднай гарзагүй,—гэжэ омогтойгоор дуугараад. Владимир Аюшеевич хото хорёо тээшээ эршэтэйхэн гэшхэлбэ.

...Хотон соонь ороходо, хохир жэгдэхэнээр тараагдаһан, шииг нойтогүй, хуурай, зохидхон. Эндэ һая хурьгалһан хорёод хонид тусхай таһалганууд соогуур шэмэтэй үбһэ эдинэ. Хөөрхэн сагаан хурьгад өөдэргэн, һэргэлэн юумэд маараддана.

Ямар аргаар, хайшан гээд тулнүүдээ гарзагүй харууһалдаг тухайнь эдэ хонишодтой яриддахада:

— Ямаршье амитан үһа, тэжээлэй зүбөөр харууһалгын хүсэн ха юм. Түрүүшын таба-зургаан хоног соо нарай хурьгаднай эхэтэеэ хамта тусхай таһалга соо байлгагдадаг. Эхынь хурьгаяа һайнаар абаһан хойно саашадаа нарай хурьгадые таба-... һүүл тээшээ 30—40... набди. Игаабари нара... нүүдтэнь хонид бэлшэ... гагдаад, һүниндөө ... хонодог.

Январь һара «ябах... да тээ шэрүүн хүйтэн... гэнтэ шангадхаба. ... хүйтэн. Саһатай бордо... дэлөөд абана. Эгээл ... хүйтэн үдэрэй тэн бо... Владимир Аюшеевич д... гээ үмдэнхэй мориндо... һүрэг олон хонидоо ... узуур тээшэ бэлшээба.

СССР-эй табин жэлэ... лэдхэл мүнөө хаа хаан... нөөр ябуулагдажа эхил... һайндэрые ажалай эрх... таар угтахын тулада ... повай даажа байдаг ... аһан шадалаа гарган ...

Олонациональна ... дай түүхын агуу ех... нартай һайндэрые нэ... тойгоор угтаха гэһэн ... совет хүн бүхэнэй сэ... рэнэ. Бидэнэршье мүн ... далаараа оролдожо, ма... патар хонидоо хурьга... гэшье хурьга гарзада ... ногоон дээрэ гаргаха... — гэжэ Владимир Аю... горхолтойгоор хөөрөө ...

Р. БАЛД...

Сэлэнгэ.

УРЯАНЬ: ҮҮСХЭЛ, ЭМХИДХЭЛ, МҮРЫСӨӨН

«Үнгэрэдэр — мүнөөдэрэйхиһөө, нүгөө ... үсэгэлдэрэйхиһөө үлүүгээр, амжалта илалтын, дабшалта дэбжэлтын замаар — урагшаа!» гэһэн уряа доро Захааминай аймагай промышленностиин, барилгын, худалдаа наймаанай болон ажалшадай ажаһуудалайн эрилтэ хангалгын хүдэлмэрилэгшэдэй зүблөөн болоҗо үнгэрбэ. «1971 ондо Захааминай аймагай промышленна предприятинуудай түсэб болон социалис уялгануудаа дүүргэлтын дүнгүүд ба 1972 оной зорилгонууд» гэһэн элидхэл КПСС-эй райкомой секретарь **Г. Н. Субботин** хээ.

Аймагай промышленна предприятинууд 1971 онойнгоо түсэбые декабриин 27-до дүүргэһэн байна. Түсэбһөө гадуур 1636 мянган киловатт-час электрын элшэ хүсэн, 2,8 мянган кубометр бетон, 23 тонно колбасна зүйлнүүд гэхэ мэтэ үйлэдбэрилэгдөө, 260 мянга гаран түхэригэй худалдаа наймаан хэгдээ. Зэдын вольфрам-молибденэй комбинадай, Холтосоной руднигай ашагта малтамалшад 274 тонно метр газар малталгын хүдэлмэри түсэбһөө гадуур хээ.

Ашагта малтамалай руда соо металлай хомор болоһон ушарһаа Зэдын комбинадта нёдондо ехэ бэрхэшээлнүүд тохёолдоо. Тиигэбэшье комбинат 1971 ондо товарна продукци үйлэдбэрилхэ түсэбөө 101 процент дүүргэһэн байна. 1970 онтой сасуулхада. вольфрамай руда малтан абалга 5,1 процентээр, молибденэй —1,7 процентээр дээшэлээ.

Комбинадта научно-техническэ дэбжэлтын түлөө социалис мүрысөөн үргэнөөр дэлгэржэ, хэдэ хэдэн шэнэ арга дүршэлнүүд, ажалай үйлэдбэриин шэнэ эмхидхэлнүүд нэбтэрүүлэгдэһэн урлан нарижуулгын, ухаалан зохёолгын олон дурадхалнууд ороһон, үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдэһэн байна. НОТ нэбтэрүүлхэ хэмжээ ябуулгануудые бэелүүлһэнэй ашаар 134 мянган түхэригэй мүнгэн зөөри алмагдаа. Шэнэ техникэ хэрэглэдэг болоҗо, жэл соо 328 мянган түхэригэй алмалта хэхэ арга олдоо. Нёдондо 623 урлан нарижуулгын дурадхалнуудай 524-нь үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдээ. Тиигэжэ жэл соо 600 мянган түхэригэй алмалта үгэхэ урлан нарижуулгын дурадхалнуудые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхээр хараалагдаһан түсэб 129 мянган түхэригөөр үлүүлэгдэһэн байна.

Хужарай ашагта малтамал бэлдэдэг парти, аймагай хэлхеэ холбооной узел, мяханай комбинат, түбэй һүнэй завод, ан олзоборилгын ажахы, лесхоз, хилээмэнэй завод, «Сельхозтехникын» аймагай отделени, типографи гэхэ мэтын коллективүүдэй түсэб, уялгануудаа һараһаа һарада дүүргэжэ, үйлэдбэреэ үргэдхэжэ байһан тухай элидхэлшэ тэмдэглэбэ.

Аймаг дотор худалдаа наймаанай түсэб бүхыдөө дүүрэбэшье дутуу дунданууд олон. Нэн түрүүндэ худалдаа наймаанай культура дээшэлүүлхэ, хүн зоной эрилтэ хэрэглэмжые шудалжа, гүйсэдөөр хангадаг болохо шухала. Хүдөө холуур ажалладаг малшад худалдаа наймаагаар үшөөл мууса хангагдана.

Үнгэрэгшэ жэлһээ «Межколхозстройн» ПМК хангалтагүйгөөр хүдэлнэ. 650 мянган түхэригэй барилга-хабсаралгын хүдэлмэри хэхэ байһан аад, 560 мянганда хүргэһэн байна.

Саашадаа үйлэдбэридэ шэнэ техникэ, шэнэ технологи нэбтэрүүлхэ, түрүү дүй дүршэл дэлгэрүүлхэ, энэ талаар ажалшадай эдэбхи үүсхэлые дээшэлүүлхэ, социалис мүрысөө үргэнөөр эмхидхэхэ тухай зүблөөн дээрэ ехэ хөөрэлдөөн болоо. Элидхэлшэшье, үгэ хэлэһэн хүнүүдшье промышленна предприятинуудай ажал хүдэлмэридэ бии байһан дутуу дундануудые элирүүлжэ, тэдэниие яажа усадхаха тухай һанамжа дурадхалнуудаа оруулһан байна.

— Үнгэрэгшэ жэлдэ манай Первомайска руднигай коллектив шэнэ табан жэлэй түсэб, даалгабаринуудые уридшалан дүүргэхын түлөө социалис мүрысөөндэ оролсожо, амжалта түйлаа һэн. Молибденэй концентрат ашаглан абаха жэлэй түсэб хахад һара шахуугаар уридлагдаа, —гэжэ экскаваторай машинист **А. С. Кондаков** омогорхолтойгоор мэдүүлбэ.

— Малтан абажа байһан шулуун соомнай металлай хомор болоҗо, улам гүнзэгы, саана, доро орожо газар малтаха ушартай болоҗо байгаашье һаа, манай руднигайхид СССР гүрэнэй тогтоһоор 50 жэлэй ойн баярай хүндэлэлдэ дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялга абаа. Руда малтан абаха түсэбөө 103 процент, концентрат үйлэдбэрилхэ түсэбөө баһал 103 процент дүүргэхэ зорилго урдаа табяабди. Энэ уялгаяа дүүргэхэ хэрэгтэмнай туһаламжа хэрэгтэй. Ерээд байһан шэнэ техникэ тодхохо, ашаглаха хэрэгтэмнай инженерно-техническэ туһаламжа хэрэгтэй болоно.

Хада хабсагай үрэмдэхэ, малтаха, руда дээшэнь гаргаха хүдэлмэридэ шэнэ техникэ болон технологи нэбтэрүүлхэ тухай хөөрөөд, Холтосоной руднигай начальник нүхэр **Н. Ф. Солнцев** саашадаа кадрнуудые һургаха, бэлдэхэ хэрэгтэ онсолон тогтобо.

— Мэргэжэлтэй, дүршэлтэй хүдэлмэришэдгүйгөөр ажалаа урагшатай, бүтээсэ ехэтэй болгохонь бэрхэ, —гэжэ тэрэ хэлэнэ. — Һүүлэй гурбан һара соо нэгэшье залуу хүниие ажалда абаагүйбди. Залуушуулые олоор ажалда абаха, хүдэлмэридэнь тогтоохо тушаа оролдолго гаргаха шухала. Юундэб гэхэдэ, ажалда оролгон, гаралган олоншоо.

Комбинадай капитальна барилгын управлениин главна инженер **К. П. Базарон** үгэ хэлэхэ зуураа, ажалшадай эдэбхи үүсхэлые дээшэлүүлхэ. ажал хүдэлмэриин эмхидхэл болон технологи һайжаруулха, социалис мүрысөө дэлгэрүүлхэ тушаа тогтоо.

Мяханай комбинадта, хилээмэнэй заводто шанар муутай продукци үйлэдбэрилхэ баримта үзэгдэнэ гэжэ Закаменск городой ажалшадай депутадуудай Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ **А. Н. Садовская** хэлэбэ. Энэ шухала хэрэгэй түлөө тус коллективүүдтэ ёһотой тэмсэл хэгдэнэгүй. Мүн эдеэ хоолой эдэ предприятинууд олон зүйлэй продукци үйлэдбэрилхэ ассортиментынгээ түсэб дүүргэдэггүй байһаар.

— 1972 онойманай зорилгонууд ехэ, шэнэ табан жэлэй түсэбүүдые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө оролдое гэжэ нүхэр Садовская хэлээд, иигэжэ уряалба: олоной эдэбхи үүсхэл, социалис мүрысөө бадаруулжа, энээнэй ашаар амжалта дээрээ үшөө амжалта түйлая, үйлэдбэриингөө эмхидхэл, технологиие мүнөө сагай эрилтээр шэмэдхэн һайжаруулая!

КПСС-эй обкомой, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоолоор Зэдын комбинат Закаменскда ажаһуудалай комбинадай байшан бариха зэргэтэй байһан. Теэд тэрэ байшан бариха гэжэ түсэблэгдэбэшьегүй. Энэ ушар тухай ажаһуудалай комбинадай парторганизациин секретарь **Е. Б. Мамкина** мэдээсэжэ, хүн зонойгоо ажаһуудалай хэрэглэмжые тоодоггүй байһан тухайнь эрид шүүмжэлбэ. Мүн нютагай партийна, советскэ организацинуудай, ажахын хүтэлбэрилэгшэдэй хайхарамжагүй ушарһаа Михайловка, Хамни, Үлэгшэн мэтын хүн зон олонтой тосхонуудта ажаһуудалай таһалга гү, али тушаан абалгын пункт нээгдэнэгүй.

Коллективүүдэйнгээ урда байһан зорилгонууд тухай, юһэдэхи табан жэлэй хоёрдохи жэлэй түсэб, уялгануудые үлүүлэн дүүргэхын түлөө үргэн дэлисэтэйгээр мүрысөө дэлгэрүүлхые нүхэд **Е. Ф. Яньков, А. А. Балдаев, Н. М. Семенов, И. И. Коптев** гэгшэд уралаа.

Зүблөөнэй түгэсхэлдэ 1972 оной социалис уялга баталагдаа.

Д. ЦЫРЕНЖАПОВ,
манай корр.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Улаан-Үдын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой техник-үрэжүүлэгшэ Калистрат Андреев, Кабанскын аймагай Шергинэй совхозой гахайшан Анна Оскорбина гэгшэдые харанат. Эдэнэр оролдосотой бэрхэ ажалаараа суурхана. Һаяхан республикынгаа түрүү малшадай зүблөөндэ хабаадалсахаа ерэхэдэнь, манай корреспондент С. Балдуев тэдэнэй дүрэ зурагые буулгаһан байна.

ҮБЭЛДӨӨШЬЕ ЕХЭ ҺҮН ҺААГДАНА

Үбэл — малшадай ажалай эгээл харюусалгатай хаһа. Тиимэһээ бэлдхэжэ абаһан тэжээлээ зүбөөр хэрэглэһэнһээ, мүн адууһа малаа эзэн ёһоор харууһалһанһаа ажалай дүн сүм дулдыдаха бшуу.

Ярославска областиин «Горшиха» колхозой һаалиин фермэнүүд дээрэ үбэл болоошье гэжэ мэдэгдэнэгүй. Эндэхи һаалишад зунайхида адли үдэр бүри һаамхай үнеэнһээ 17 килограмм һү һаана. Областиин малшадай дунда 1971 оной туршада дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ тус колхозой һаалишад эрхимлэжэ, түрүү һуури эзэлээ. Ажахын һаалишад жэлэй туршада үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 4930 килограмм һү абаа. Тиихэдэ тэндэхи табан һаалишан үнеэнһээ 5000-һаа үлүү килограмм һү һаагаа.

Энэ хадаа колхозой малшад болон таряашадай эрхим ажалай үрэ дүн болоно. Фермэнүүдтэнь һү ехээр үгэдэг һайн үүлтэрэй үнеэн бии юм. Адууһа малынь тэжээлээр гүйсэд хангагданхай. Үнеэн бүридэ 15 тонно силос дарагдаа.

«Горшиха» колхозой һаалишад түсэбтэ табан жэлэй хоёрдохи жэлдэ үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 5000 килограммһаа бага бэшэ һү абахаар зорижонхой.

Хойто-Осетиин автономито республикын адууһа малай фермэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэд эдэ үдэрнүүдтэ һү ехээр һаана, малаа һайнаар таргалуулна. Республикын Дигорско районой тусхай шэглэлтэй фермэнүүдэй малшад шэнэ жэлэй эхинһээ эршэмтэй һайнаар хүдэлжэ байна. Жэшээлэн хэлэбэл, «Знамя Ленина» колхозой һаалишад январь һара соо гүрэндэ һү худалдаха түсэбөө болзорһоонь холо урид дүүргээ.

Легейдын нэрэмжэтэ колхозой малшад һү һааха, гүрэндэ худалдаха графигаа мүн лэ уридш... нэ. Үнгэрөөшэ жэл соо үнеэн бүриһөө энд... дунда зэргээр 3000 шахуу килограмм һү ... Энэнь абаһан социалис уялгаһаань 200 кило... болоно. Мүнөө эндэхи һаалишад зунайхида... на. Хэршэгдэһэн һолоомо, витамин холиһо... дууг, концентрат ба карбамид гэхэ мэтые ... жээлээ буйлуулдаг болоо.

Хмельницкэ областиин Дунаевцкэ райо... колхозой малшад һү һаалгаар область соого... ябана. Эндэхи фермэнүүдэй хүндэ хүшэр... үргэлжэдөө оньһожоруулагдаһан, витамин ... жээл үнеэдэй үдэрэй рациондо оруулагда... малай харууһалга һайнаар эмхидхэгдэһэн б...

Областиин һаалишадай үнгэрһэн жэлэй ... гүүд һаяшаг сэгсэлогдоо. Городокско райо... на» колхоз һү һаалгаар хоёрдохи һуури эз... ажахыда хэрэглэгдэдэг газарай 100 гектар ... жа үзэбэл, энэ колхозой һаалишад 860 цент... һан болоно. Областиин Красиловска районой ... нэрэмжэтэ совхоз, Волочисска районой КПС... съездын нэрэмжэтэ колхозой малшад һү һаал... шалгарба.

«Локута» колхозой һаалишан Отто Та... ажалай ехэ амжалтада зорюулагдажа, тэрэнэй... рэ Эстониин ССР-эй Хүдөө ажахын мини... хани халуун амаршалга ерэбэ. Юһэдэхи ... түрүүшын жэлдэ тэрэ һаалишан хүбүүн ү... 6571 килограмм һү һааһан байна.

БАГША

Бадма-Базар Намсараевичай ...р наһанайнь зэргэ баян юм. ... 1929—30 онуудта Агын ...хи шатын һургуулида һу...
1930 оной намар комсомолец Бадма-Базар Намсараев багшын ... томилогдоод, Һүдэнтын ... һургуулида ерээ һэн. Үе ...н соогоо үзэг ном гээшые мэ...гүй ябаһан малша зоной үхи... үзэг бэшэг заажа эхилээ ... Тэрэ гэһээр аяар дүшөөд ... үнгэрбэ.

Багшалхын хажуугаар бухы ...лэй, соёл гэгээрэлэй хү...дэ тон эдэбхитэйгээр орол... юм.

1930—31 онуудта хамтын ...нуудай эмхидхэгдэжэ эхил..., ажалшан арадай дунда ойл...жын хүдэлмэри ябуулха ...тэ комсомолшууд ехээр ту... байһан юм. Тэдэнэй дун... Бадма-Базар удамаршань ...содог һэн гээд нютагайнь ...жаал хүнүүд мүнөөшье ...дэг.

...рээшье, һүбэлгэн ухаатай, ...н солбон, эдэбхи үүсхэлтэй ...хүбүүнэй оролсохогүй ажал ...үүд хомор байгаа. Үдэрынь ...үлиингаа класста, үдэшэнь ... булан, хотоной һургуули—...ха, амарха сүлөөгүй ябалга ... олон һэн ааб даа. Теэд тэрэ ... комсомолшууд эсэхэ суса...рииһон хэрэгһээ сухарихые ...гүй байгаа бшуу.

Бадма-Базар Намсараевич баг...аа ажалай хажуугаар мүн ...тын ажалша» (мүнөө «Агын ...») газетын хүдэлмэридэ эдэб...гээр хабаадан, нютагай һо...үдые хододоо бэшэдэг байгаа,

1930 гаран ондо тэрэ Шан...да хоёр жэл, һүүлээрнь Таб...да хоёр жэл соо багшалба. ... үедэ партиин арбан зур...ай съездын шиидхэбэриие ... зоной дунда ойлгуулха, һүү...нь 1935 ондо Совет консти...ин проект зүбшэн хэлсэлгэ ...хэ хэрэгүүдтэ шударгы... оролсоо.

...шьегүй багшанарай курса...рахаяа Улаан-Үдэ эльгээгдэжэ, һүүлээрнь Табтаанайн 7 жэлэй һургуулида түрэлхи хэлэ ба литература заадаг болоһон байна.

1937 оной намарһаа Һүдэнтэ ерэжэ, багшынгаа хүдэлмэри үргэлжэлүүлһэн. Тиихэдэл литературна кружок эмхидхэһэн юм. Тэрэ кружогынь жэлһээ жэлдэ хүдэржэн, хэдэн арбаад залуу литераторнуудые дэгжээһэн, мүнөөшье болотор үрэ ехэтэй хүдэлмэреэ залираагаагүй хүдэлһөөр лэ байна.

Бадма-Базар Намсараевич дүшөөд жэл соо багшалха зуураа, хорёод жэлыень һурагшадта түрэлхи хэлэ зааха хэрэгтэ зорюулаа. Тиихэдээ үзэхэ ёһотой юумэеэ һурагшадта бүри һонирхолтой болгон дамжуулхын тула элдэб зүйлнүүдые хэрэглэн, дүй дүршэлөө бусад багшанартай хубаалдажа, методическа бэшэлгэнүүдые хэдэг байха юм. Тэрэнэй оролдолгоор буряад литературын кабинет түхеэрэгдэнхэй. Тэрээн соонь буряад уран зохёолшодой дүрэ зурагууд, номууд бии.

1938 онһоо хойшо үндэһэн литератураар һонирходог. Өөрөөшье бэшэдэг, мүн зохёолдо дуратай һурагшадта заажа үгэдэг, туһалдаг.

Тэрэшэлэн арадай аман үгын баялигые тэрэ олоор суглуулдаг байна. Мүнөө мянгаад таабаринууд, буряад арадай 300 гаран дуун суглуулагданхай.

Арадай багша гэртээ баян библиотекэтэй. Тэрэнь 3 мянгаад хэһэг номуудһаа бүридэнэ. Тэдэнэйнь дунда Ленин багшын бүхы зохёолнууд, мүн Ленин тухай номууд бүгэдөөрэн бии.

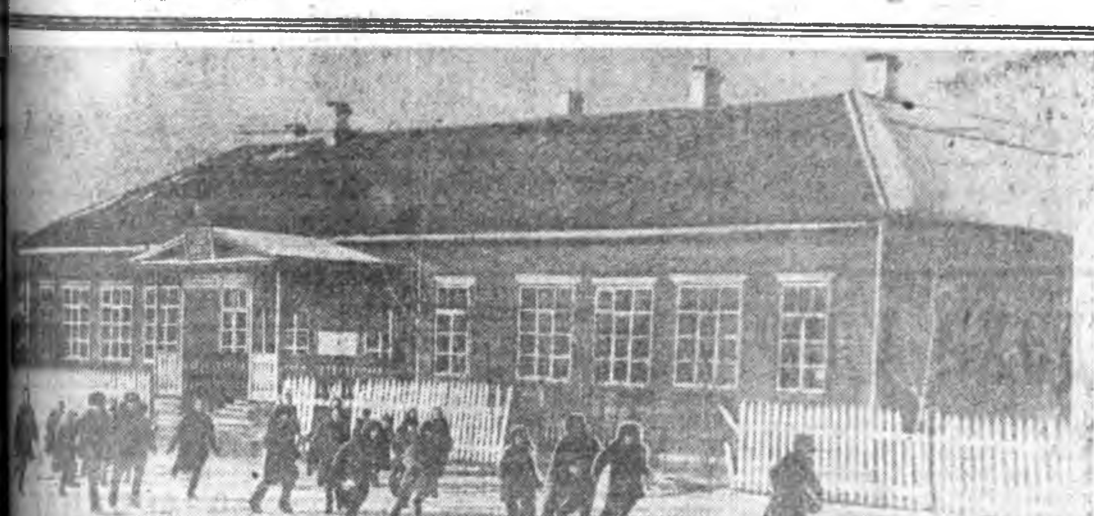
Бадма-Базар Намсараевич партийна ехэхэн ажал ябуулга бэелүүлдэг. Тэрэ юһэдэхи жэлээ партийна эхин организациин секретаряар хүдэлнэ. Гадна Агын аймагай арадай заседатель, хизаар ороноо шэнжэлхэ окружной музейн соведэй гэшүүн юм. Хүндэлэлэй Тэмдэг орден ба гурбан медальнуудаар эрхим ажалынь тэмдэглэгдэнхэй.

А. ЖАМБАЛОН.

Цокто НОМТОЕВ

НҮХЭРТӨӨ

...бэшэгтэ һургалгаар
...нгөө ажал эхилһэн,
...н ниитын һуралсалаар
...идхэн һургуули багшалһан,
... намтараар суутай
...а-Базар багшамнай,
...галаар халин сэсэглэһэн,
...а наһаяа угтабал,
...хим бэрхэ шабинараа
...хэрэн сэдьхэлынь уяраадаг,
...агаан буряад хэлээрээ
...галза татуулан хөөрэдэг,
...лайнгаа аман баялигые
...дар дүүрэн суглуулдаг
...гэн багша үетэнөө
...дэр наһаарнь амаршалнам.
...то Хэнгил, Һүдэнтээр
...ой хубисхал мандуулалсаат,
Ага, Зүдхэли, Могойтоор
Арадай гэгээрэл сасаруулалсаат,
Онон голые гаталжа
Оло дахин табилуулаат,
Наһаараа оролдоһон ажалтнай
Намтарыетнай гоёонол,
Намсараевич!
Хамта ябаһан бидэтнай
Халуун зүрхэнһөө
омогорхонобди,
Малаан тархитай
шабинартнай,
Малгайгаа абан амаршалнад.
Дунда ниитэ һуралсалда
Туласа жагсан ерээлтэ,
Үрэ хүүгэд шабинартаа
Үгэ юрөөлөө хайрлыт!

ЭДИР ҮЕТЭНИИЕ ХҮМҮҮЖҮҮЛЭГШЭ

ФОТОРЕПОРТАЖ

Зүүн Хуурайн участок. Хориин леспромхозой эгээл томонь гэгдэдэг юм. Эндэ бүхыдөө хоёр зуугаад гаран хүдэлмэришэд ажаллана.

Эдэ хүдэлмэришэдэй үри хүүгэдэй эдир наһанайнгаа эхин түрүүшын алхам хэхэ, эрдэм ном шудалха нангин газар — Зүүн Хуурайн дунда һургуули болоно.

Тус һургуулиин багшанар үхибүүдые һайнаар һургажа, хүмүүжүүлгын ехэхэн хүдэлмэри ябуулна гэжэ аймаг соогоо мэдээжэ болоһоор үнинэй юм.

Тэдэнэй нэгэн Лидия Васильевна Полушина эхин һургуулида зааһаар үнихэнэй болоо.

Нүхэр Полушина дүй дүршэл ехэтэй байһан дээрэһээ нэгэ доро хоёр класста оролдосотой бэрхээр заажа, эрхим багшанарай нэгэн гэжэ. һурагшадайнгаа, тэдэнэй түрэлхидэй, сугтаа хүдэлжэ байһан нүхэдэйнгөө дунда алдаршаа юм. Тэрэ мүнөө 1-дэхи, 3-дахи классуудай хүтэлбэрилэгшэ юм. Эндэнь хамтадаа 29 һурагшад һурана.

Лидия Васильевна гурбадахи жэлээ шэнэ программаар заажа эхилэнхэй.

— Илангаяа шэнэ программаар нэгэ доро хоёр класста заахада хүнгэн бэшэ, тиигэбэшье нүхэр Полушина элдэб онол арганхуудые хэрэглэн, хэшээлнүүдээ һонирхолтой, гүнзэгы удхатайгаар үнгэргэдэг юм. Тэрэнэй һурагшад хоёрдохи жэлээ нэгэ класста үлэдэггүй байха, — гээд һургуулиин директор Мария Павловна Арсаланова тэрээн тухай хөөрэнэ. — Лидия Васильевна гансал энэл һургуулида бэшэ, мүн баһа аймаг соогоо түрүүшүүлэй нэгэн боложо, мүноонэй залуу үетэниие хүмүүжүүлхэ арадай гэгээрэлэй нангин хэрэгтэ өөрынгөө ехэхэн хубитые оруулна.

Арад зоной дунда эгээл хүндэтэй мэргэжэлтэ Полушинагай багшынгаа хэрэгтэ амжалта түйлахыен', үшөөл олон жэлдэ эдир үетэниие хүмүүжүүлжэ, үнэн сэхэ, ажалша бэрхэ хүнүүд болгохыень хүсөөд, мэндэ амар, зол жаргалтай ябахыень юрөөе!

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: Зүүн Хуурайн һургуули; үглөөнэй хонхо жэнгирнэ; багша Л. В. Полушина хэшээлдээ.

С. БАЛДУЕВ.

ВЛКСМ-эй Буряадай обкомой, республикын сэрэгэй комиссариадай анхаралда

Гармажап Гармаев жагсаалдаа зандаа

Захиралтын үгтэмсөөр, хилын харуулай заставын сэрэгшэд хэдыхэн секундын турша соо нэгэ шугамаар ербын жагсажа, младша сержант П. Алалаев заставын начальнигта иигэжэ тоб байса элидхэнэ; «Советскэ Союзай Герой, ахалагша лейтенант Гармажап Аюрович Гармаевай нэрэмжэтэ заставын хилын харуулшад танай захиралтаар жагсаагдаа».

Заставын начальник хилын харуулшадай урда табятай удаадахи зорилгые хуряангыгаар тайлбарилжа үгэбэ. Теэд солдадуудшье дайшалхы даабаряа тэрэ дарыдаа дүүргэхэеэ гарашаба.

Сэрэгэй Забайкальска округой хилын харуулай нэгэ заставын ажабайдалһаа абтаһан энэ заахан юрын үзэгдэл харуулагдаба гээшэ.

Гармажап Аюрович Гармаев Зэдын аймагай Дээдэ Тори гэжэ нютагта түрэһэн, сагаан финнүүдтэй. эрэлхэг зоригтойгоор тэмсэһэнэйнгээ түлөө Буряад нютаг cooһoo эгээн түрүүлэн Советскэ Союзай Геройн нэрэ зэргэдэ хүртэһэн юм.

...Гармаевай алба хэдэг полк хилэ шадар шангаар тэмсэжэ байба. Гармаевай командир, лейтенат Иванов энэ тулалдаанай үедэ хүндөөр шархатаа. Ивановой окоп соо шархатаад хэбтэжэ байхадань, ахалагша сержант Гармаев хүрэжэ ерэбэ. Дайсанай буу зэбсэгэй һомон тобшонууд «дзип-дзин» гээд лэ тэдэнэй толгой дээгүүрнь зура сохижо байба.

«Нүхэр командир!» гэжэ хандаха үедөө, командирайнгаа шархатаад байһые мэдэжэрхибэ. Гармаев тэрэ дарыдаа дотор самсаяа удар татажа, шархыень бообо. Командир мэдээ орохо доо иигэжэ хэлэбэ:

— Минии ябаха аргам үгы. Таанар сухарижа, өөрынгөө бэхилэлтэнүүдтэ хүрэгты...

— Та-а?

— Би эндээ үлэхэб. Захиралта дүүргэгты,—гэжэ командир үбшэеэ барижа ядан, амидаха хоорондоо шүдэнэйнгөө забһараар хэлэбэ.

— Тиимэ юумэн байдаггүй юм,—гэжэ шиидэнги хэлээд, Гармаев командираа гар дээрээ дүмүүхэн абажа, аюулгүй газар тээшэ дабшаа һэн. Бомбын тэһэрээн, аадар мэтээр адхарһан буугай тобшонуудай үхэлтэ һиинаан соогуур эрэлхэг. зоригто сэрэгшэ һэтэ гаран, командирайнгаа ами наһа абарһан юм.

Удаадахи байлдаанда Гармажап Гармаевай взвод хүлеэгдээгүй добтолго хэжэ, дайсанай үхэр бууе эзэмдэжэрхёо һэн. Дайсанай үхэр буу өөһэдынь дайсан бол шобо. Тиигэжэ гармаевцууд бүхы полкдоо амжалтатайгаар добтолхо арга олоһон байна.

Эдэ баатаршалгануудайнгаа түлөө Гармажап Аюрович Гармаев Советскэ Союзай Геройн нэрэ зэргэдэ хүртэһэн түүхэтэй. Тэндэ дайлалдаха үедөө шарха тажа, түрэл нютагаа бусаа. Һүүлээрнь Забайкальска сэрэгэй округой хилын харуулай тус заставада албаяа үргэлжэлүүлээ. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу ехэ дайнай эсэс багта Баруун фронтдо эльгээгдэжэ, тэндэ баатарай үхэлөөр унаһан юм. Баатар совет сэрэгшэдэй дурасхаал хэтэдээ мүнхэ! Ахалагша лейтенант Г. А. Гармаевай нэрэ хилын харуулай заставада алба хэгшэдэй списогүүд соо хэтэ мүнхэдөө бэшэгдэнхэй. Советскэ Союзай Герой, ахалагша лейтенант Г. А. Гармаевай нэрэмжэтэ заставын хилын харуулшад эсэгэнэрэйнгээ, аха нүхэдэйнгөө дайшалхы уг заншалые үргэлжэлүүлэн, эрхим һайнаар алба хэнэ. Тэдэнэй ажабайдал, албан хэрэгүүд тухай богони тэды хөөрэхэ хүсэлэнтэйбди.

НЭГЭТЭ ҺҮНИ...

...Амгалан тайбын үе сагташье дайсан манай хилэ эбдэн орохо, тагнуулшадаа эльгээхэеэ оролдоно бшуу. Тиимэһээ хилын харуулшад хёрхо нюдэтэй, эрэлхэг зоригтой, хайшаашье тэгшэ бэлэдхэлтэй хүнүүд байдаг юм. Совет арадай амгалан зохёохы ажалда дайсад һаад хэхэ, хорото ябуулга хэхэ ёһогүй.

Советскэ Союзай Герой Г. А. Гармаевай нэрэмжэтэ заставын хилын харуулшад алишье талаараа бэлэдхэл һайнтай, жэшээ боломоор заставануудай нэгэн юм. Застава дээрэ нэгэтэ һүни дайшалхы дохёо соносхогдобо. Тэрэ зуураа хилын харуулшад бэлэн болоод байгаа бэлэй. Удаадахи минутын үнгэрхэдэ, сэрэгшэд машина дээрэ һуугаад, дайшалхы даабари дүүргэхэеэ гараба. Хилэ дээрэ зогсогшо ефрейтор Федор Иванов харанхы һүни байгаашье һаань, гүрөнэй хилые дабахаар һэдэһэн «дайсаниие» обёорһон байгаа бшуу. Хилын харуулшадай хүрэжэ ерэхэдэнь... юрын лэ гүрөөһэн энэ һүйд татажархиһан байгаа бшуу, Яахаб теэд, хоёр хүлтэй «гүрөөһэн» байгаагүйнь болоо. Теэд ёһото дайсан хилэ эбдэһэн байбал, баатар Гармаевай нэрэмжэтэ заставын сэрэгшэдһээ холошье ошонгүй саб баригдаха һэн. Юуб гэхэдэ, эндэ ефрейтор Федор Иванов мэтэ хёрхо нюдэтэй, һэримжэтэй, шамбай солбон, һүбэлгэн ухаатай сэрэгшэд алба хэнэ ха юм. Хилын харуулда заа зуу юумэн гэжэ байдаггүй юм. Гүрөөһэн гү, али бодон гахай ёһотой гээд, һожоёошье хүдэлгэнгүй байбал, юун бололтойб? Дайсан элдэб мэхэ гаргадаг. Теэд совет хилэ сахигшаднай тэдэнэй табиһан ямарханшье орёо «таабариие» таажа, харата тагнуулшадые балшыса баридагаараа суурханхай. Буряадай зоригто баатар Гармаевай нэрэмжэтэ хилын харуулай застава округ соогоо эрхимэй тоодо оролсодог.

ШАМИЛЬ КАСИМОВ БОЛОН БУСАД

Эхэ ороноймнай элдэб нютаг хизаарнуудһаа ерэһэн эбтэй зетэй аха дүү совет арадуудай түлөөлэгшэд Совет Армиин зэргэдэ алба хэдэг бэзэ. Г. А. Гармаевай нэрэмжэтэ хилын харуулай заставада алба хэхэеэ Удмуртиин АССР-эй Глазово хотоһоо Шамиль Касимов «Соболь» гэжэ нохойтоёо хамта ерэһэн байна.

«Бага наһанһаа хойшо хилын харуулшан болохоб гэжэ сэдьхэдэг һэм. 8-дахи класста һуража байхадаа, «Собольые» һургажа эхилээ бэлэйб. Хилэ дээрэ алба хэхэеэ өөрынгөө нохойтой ерэһэндээ баяртайб».— Шамиль мүнөө хөөрэнэ. «Шамиль Касимов нохойтоёо хамта эрхимээр алба хэжэ байна» гээд заставын начальник тэрэниие магтаа һэн.

Сэрэгшын албанай урмашуулгын бүхы тэмдэгүүдтэ хүртэһэн младша сержант Петр Алалаевые онсолон тэмдэглэмээр. Тэрэ дайшалхы ба политическэ бэлэдхэлэй эрхимлэгшэ, заставын комсомольско организациин секретарь, партиин XXIV съездын нэрэ хүндэлэлдэ зорюулагдажа зарлагдаһан социалис мүрысөөнэй түрүүшүүлэй бүхэсоюзна зүблөөндэ хабаадалсаһан юм. Николай Шаврин, Леонид Юферев, Василий Канев болон бусад эндэ мүн лэ эрхимээр албаяа хэжэ байнхай.

ЗАРИМ ТОБШОЛОЛНУУД

Манай нютагай хүбүүн, Советскэ Союзай Герой Г. А. Гармаевай нэрэмжэтэ хилын заставада алба хэхэеэ манай республикын колхоз, совхозуудһаа, промышленна предприятинуудһаа эрхим хүбүүд эльгээгдэхэл ёһотой байгаа. Мүнөө үеын залуушуул Совет Армиин зэргэдэ, тэрэ тоодо хилын харуулда алба хэхэ ябадалые нангин хэрэгтэ тоолоно. Тэрэньшье зүб. Эсэгэнэрэйнгээ дайшалхы замые үргэлжэлүүлэн, ажалай, революционно уг заншалаар хүмүүжүүлэгдэһэн залуу үетэн иимэ эрмэлзэлтэй, иимэ зорилготойшье байха ёһотой.

ВЛКСМ-эй Буряадай обком республикын сэрэгэй комиссариадтай хамта жэл бүри ажалдаа шалгарһан, эрхим журамтай хүбүүдые энэ заставада алба х... эльгээхэеэ яанаб? Энэнь нилээд ехэ хүмүүжүүлхы удха шанартай байха һэн. Заставын байшангай үүдэндэ Советскэ Союзай Герой, ахалагша лейтенант Г. А. Гармаевай бюст дүй дүршэлгүй гараар бүтээгдэнхэй. Үнэн дээрээ манай республикада Геройн ёһото бюст хэжэ шадаха скульптор олдохол байгаа гэжэ һанагдана. Заставын байшан соохи ленинскэ комнато соо Гармаевай баатаршалгые эли тодоор зураглан харуулха уран зураашашье манайда бии. Гэхэтэй хамта, мүнөө арад зон Совет Армиин сэрэгшэдтэй нягта холбоотой, хани барисаатай байдагынь мэдээжэ. Теэд манай колхоз, совхозуудай, промышленна предприятинуудай комсомолой организацинууд, нэн түрүүн Зэдын аймагай Торииш совхозой комсомолой комитет нютагайнгаа хүбүүнэй дурасхаалда зорюулан ямаршье шефскэ хүдэлмэри юундэ ябуулнагүйб? Эдэ бүхы асуудалнуудые ВЛКСМ-эй Буряадай обкомой, республикын сэрэгэй комиссариадай анхаралда табия.

С. ОЧИРОВ.

Ажалшадай бэшэгүүдһээ

ЗАЛУУ ЭДЭБХИТЭД

«Хүн болохо багаһаа, хүлэг болохо унаганһаа» гэдэгтэл, нёдондо Михайловкын дунда һургуули дүүргэһэн басагад һайн дураараа колхоздоо үлэжэ, хонишод, малшадаар ажаллажа байна.

Жэшээлэн хэлэбэл, Зоя Аюшеева, Ханда Дыжитова, Клара Манжиханова, Ольга Найданова гэгшэд хонидой отарануудта ошожо, түрүүшын хурьгадые абажа түлжүүлнэд. Валя Санжиева, Дора Будаева, Анна Дамбаева гэгшэд һургуулияа дүүргэхэтээ хамта колхозойнгоо гахайн фермэдэ хүдэлжэ, ажалай дүршэлтэй болож байна. Мүн Алла Гончикова Цырен-Доржо Цыденешиевтэй буруунуудые адуулалсадаг. Клавдия Гармаева Бабаашкын һү һаалиин фермэ дээрэ тугалшанаар ажаллаһаар үнинэй.

Эдэ басагад һургуулида һуража байхаһаань ажалда дуратай, үнэн сэхэ комсомолшууд байһан юм. Арбадахи класс сугтаа дүүргэһэн шуран солбон эдэ басагад хэн нэгэнэйнгээ ажалдаа хайша хэрэгээр хандаа һаань, бултадаа сугларжа зүбшэдэг, бэе бэедээ туһалдаг, ойлгуулдаг заншалтай болонхой.

Ажал хүдэлмэриһөө сухарихагүй, үнэн шударгы, хүхюу зугаатай залуу басагадай ажахынгаа һалбаран дэбжэлтэдэ хубитаяа оруулалсажа ябаһандань баясамаар.

Ц. НАЙДАНОВ.
Захааминай аймагай
Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз.

ТЕЛЕФОН • ТЕЛЕГРАФ • РАДИО ХИЛЫН ГААНАҺАА

ИНДОХИТАДАЙ ФРОНТНУУД ДЭЭРЭ

ХАНОЙ. (ТАСС). Индохитадай фронтнуудһаа абтаһан мэдээнүүдэй ёһоор, эндэхи патриодууд американо-сайгон сэрэгүүдтэ эсэргүү сохилтонуудаа улам шангадхажа үргэлжэлһөөр.

Хархис хүсэнүүдэй подразделенинүүд Лаосой патриодуудай шанга сохилтонуудаар нэрбэгдэн, Вьентьянһаа зүүн урдуур 320 километртэ байдаг Донгохён гэдэг бэхилэгдэмэл пунктые февралиин 7-до орхижо гараха баатай болоһон байна гэжэ Лаосһоо мэдээсэбэ.

Камбоджые сүлөөлхэ зэбсэгтэ хүсэнүүд Компонгтям провинцида мүрдэлгэшэдэй хоёр батальониие январиин 27-до нууга cooһoo буудаһан байгаа. Эндэхи байлдаануудай үедэ дайсанай 35 солдадые хүлһөөнь буулгаа.

ҮНИВЕРСИТЕДЭЙ ҮҮДЭНҮҮД ДАХИНАА НЭЭГДЭБЭ

ДАККА. (ТАСС). Бангладешэй арадай соёлой ажабайдалда шухала ушар болобо—ороной томо ехэ һуралсалай заведени болохо Даккын университедэй аудиторинуудай үүдэн дахинаа нээгдэжэ, 3 мянган студентнэр һуралсалаа эхилбэ.

Баруун Пакистанай армиин ороной улад зониие хайра гамгүйгөөр харшалан хашаһанһаань уламжалан, университедтэ 11 һарын туршада һуралсал болюулагдаһан байгаа. Дулдыданги бэшэ байдалай түлөө тэмсэһэн Бангладешэй арадай тэмсэлдэ эдэбхитэйгээр хабаадалсаһан сүлөөрэлгын армиин подразделенинүүдэй сэрэгшэд һуралсалаа эхилбэ. Арадайнгаа зол жаргалта байдалай түлөө сүлөөрэлгын тэмсэлдэ баатарай үхэлөөр унаһан университедэй олон зуугаад студентнэрэй, профессорнууд болон багшанарай дурасхаалые минутын туршада дуугай байлгаар, шаналал гашуудалай митингээр тэмдэглэбэ.

Баруун Пакистанай арми юһэ һарын туршада эзэрхэг түримхэй aaшa гаргаха үедөө, Бангладешэй бүхы һуралсалай заведенинүүдэй 40 гаран процентыень һандаргаһан, библиотекэ, лаборатори, научна зал болон аудиторинуудыень дууһан шахуу галдаһан, үгы хэһэн байха юм.

ЛАТИИН АМЕРИКЫН ТҮРҮҮ БОДОЛТОД ҺАЙШААНА

САНТЬЯГО. (ТАСС). «Латиин Америкын арадууд аюулгүй байдал хангалгын, харилсаа холбооной асуудалнуудаар ниитэ европын зүблөө үнгэргэхэ арга боломжын бии байһанда этигэнэ, — гэжэ политическэ мэдээжэ ажал ябуулагша, Чилиин компартиин ЦК-гай Политкомиссиин гэшүүн, сенатор В.Тейтельбойм ТАСС-ай корреспондентдэ мэдүүлбэ.—Уласхоорондын (аюулгүй байдал хангалгын, хилэнүүдэй хубилгагдашагүй байлгын, хүсэ хэрэглэхэгүй, хани хүршэнэр байха гэдэг гол ёһонуудые Европодо һайшаалга бусад түбинүүдтэшье нилээд ашатай һайнаар нүлөөлхэнь дамжаггүй».

«Латиин Америкын түрүү үзэл бодолтод Варшавска договорто хабаатай. гүрэнүүдэй Политическэ зүбшэлэлгын комитедэй Прагын зүблөөнэй шиидхэбэринүүдые һайшаан угтаа. Индохитадта эсэргүү американ империализмын эзэрхэг түримхэй шэнэ ябуулгануудые зүблөөнэй буруушаахыень мүн лэ эрид шууд дэмжэнэбди» гэбэ.

Аюулгүй байдал хангалгын, харилсаа холбооной асуудалнуудаар ниитэ европын зүблөө зарлаха арга боломжо тушаа тогтон хэлээ.

ПРЕМЬЕР-МИНИСТРЭЙ УРЯА

ДЕЛИ. (ТАСС). «Оронойнгоо хүсэ ба зөөри — хүнүүд болон баялигуудые — бүрин элсүүлжэ, үгытэй ядуу, үлэн хооһон ба орохо гэргүй үбшэ хабшан, ба үзэг бэшэг мэдэхэгүй байдалтай тэмсэхэ гээшэ уг зорилгомнай болоно гэжэ Бангладешэй Арадай Республикын премьер-министр Муджибур Рахман бүхы ажалшадта хандаһан уряа дотороо мэдүүлбэ.

ПТИ гэжэ Индиин агентствын мэдээсэлнүүдһээ харахада, Бангладешэй правительствын толгойлогшо эб найрамдалай, демократиин ба социальна дэбжэлтын түлөө залуу республикын тэмсэлэй түрүү зэргэдэ жагсахыень хүдэлмэришэд болон таряашадые—национально-сүлөөрэлгын тэмсэлдэ хабаадагшад бүгэдые уряалаа. Эдэнэр ороноо национальна талаарнь шэнэдхэн хүгжөөхэ, мүнөө сагай промышленность, түрүү хүдөө ажахы эмхидхэн байгуулха орёо нарин зорилго дүүргэхэ ёһотой болоно гэжэ тэмдэглэбэ.

«Манай наци үнэн һайн байдалтай общество байгуулха түрүү замаар шэдаал һаа түргэн урагшаа дабшаһай, республикын олон миллион гражданинууд ажабайдалаа тэрээндэ зорюулһай гээд хүсэнэбди», — гэжэ Муджибур Рахман түгэсхэл дотороо мэдүүлбэ.

Полковник Ачампонгын мэдүүлгэ

АККРА. (ТАСС). «Дарлалта мүлжэлгын бүхы үзэгдэлнүүдэй усадхагдаха экономико хүгжөөхэ ёһотойбди. Ганынхидай ажалаар олдоһон ашаг олзын хилын саана арилшахагүйнь тула оролдолго гаргаха зэргэтэйбди» — гэжэ Ганые национальна талаарнь абарха соведэй (СНС) түрүүлэгшэ, полковник Ачампонг Финансын ба экономическа түсэблэлгын министерствын хүдэлмэрилэгшэдэй зүблөөн дээрэ мэдүүлбэ. Тэрэнэй хэлэһэнэй ёһоор, Бусиагай засаг захиргаан арад зоной байдал бүри ехээр муудхаһан, «политическэ багахан бүлэг хонжоошод түйлай ехээр баяжаһан, улад зоной зөөри зөөшэ ехээр үнгэрэһэн байна. Гэхэ зуура, ороной экономико доройтон һандаралгын түйлда хүрэһэн, Ганын засаг баридаг байһан хүнүүд гоёолтын зүйлнүүдтэ, хубиин байрануудые барилгада олон миллион долларой хэмжээтэй мүнгэ зөөри гамгүйгөөр гаргашалһан байгаа гэжэ Ачампонг хэлэбэ.

ТОБШОХОНООР

ВАРШАВА. (ТАСС). Мартын 19-дэ Арадай Польшодо сеймдэ һунгалта болохо. Главна статистическэ управлениин мэдээсэһэнэй ёһоор, 22,3 миллион эрхэтэд гэхэ гү, али ороной бүхы хүн зоной 68 процентнь һунгалтада хабаадаха.

Сеймдэ болохо һунгалтануудта мүнөө бүхы орон дотор бэлэдхэлэй ехэ хүдэлмэри хэгдэжэ байна. 1971 оной декабрьда болоһон ПОРП-ын VI съездын шиидхэбэринүүдэй үндэһэ һууридань ороһон арадай нэгэдэлэй фронтын һунгуулиин программатай зохилдуулан бэлэдхэлэй хүдэлмэри ябуулагдана.

ПАРИЖ. (ТАСС). Франциин горнягуудай делегаци Англиин буһалгаа хэжэ байһан шахтернуудта 10 мянган франк дамжуулан үгэбэ. Англиин шахтернуудай тэмсэлэй жасада мүнгэ зөөри суглуулгые эмхидхэхэ уряатайгаар Франциин горнягуудай национальна федераци оронойнгоо бүхы профсоюзуудта хандаба.

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Анджела Дэвисые сүлөөлхын түлөө национальна нэгэдэмэл комитет түрмэдэ һууһан американ коммунисткые дэмжэхын тулада Сан-Хоседэ демонстраци хэхые хориһон Калифорниин засагаархидай һэдэлгые эрид шууд буруушаана. Нимэ демонстрацинуудые үлдэн намнахадаа. Сан-Хосегэй полицинхид 24 хүниие барижа тушаагаа.

ЛОНДОН (ТАСС). Ольстерто онсо байдал соносхогдоо. Хойто Ирландиин правительство яахадаа иимэ шиидхэбэри гаргаха болооб гэхэдэ, Британиин аралнуудай 300 мянга тухай шахтернууд 5 неделиин хугасаа соо буһалгаа хэжэ байнхай.

Иигэжэ Фолкнерой ёһо гурим Лондоной засагаархидай мүрдэхэн ябана: онсо байдал тогтоохо тухай королевскэ декрет үсэгэлдэр эндэ соносхогдоо.

РИМ. (ТАСС). Шэнэ ёһоной фашис этэгээдүүд Миланда ээлжээтэ уршагта хэрэг үүдхэбэ. Февралиин 9-нэй һүни тэдэнэр Миланай «Унита» хэблэлэй типографиин хашаа соо бомбо тэһэлээ. Тэһэрэлгын үедэ типографиин байшан горитой ехэ хохидолдо ороһон, хүдэлмэришэн шархатаһан байха юм.

Миланай демократическа үргэн ниитэ, зүүнэй шэглэлэй партинуудай нютагай организацинуудай түлөөлэгшэд гэмтэ хүнүүдые оложо, хатуу шангаар хэһээхыень засагаархидта эрилтэ табяа.

БРАЗЗАВИЛЬ. (ТАСС). Анголын урда районуудта, Намибитай хилэдэ дүтэхэнэ, Анголын патриодууд болон Португалиин колонизаторнуудай хоорондо шанга байлдаан болобо. Анголые сүлөөлхын түлөө арадай хүдэлөөнэй түлөөлэлгын (МПЛА) эндэ тунхаглаһан коммюнике соо энээн тухай хэлэгдэнэ.

САЯАНҺАА ВИТИМ ХҮРЭТЭР

«ТУЯАНЫН ОРДЕНУУД»

Хүн бухэн сүлөөтэй сагаа ашаг-тай туһатайгаар үнгэргэхын тула өөрынгөө дуратай, сэдьхэл ханаа-һан юумэ хэдэг гээшэ. Тэдэнэй олонхидынь сэбэр агаарта гаража сана, конькигаар һолжорхо дуратай, нүгөөдүүлынь шухаг болоһон зүйлнүүдые суглуулжа, туха сүлөөгүй ябадаг ааб даа.

Шухаг болоһон зүйлнүүдые суглуулагшад элдэб юумээр һонирходог зон байха. Жэшээнь, заримаанинь почтын марка, нүгөөдүүлынь хуушан сагай хэрэгсэлнүүдые суглуулжа ябадаг юрэ бусын ажалтай зон лэ.

Манай энэ зураг дээрэ һуугааша Туяана Доржиева Совет ороной орден, медальнуудые олоорнь суглуулжа ябадагаараа үетэн нүхэдэйнгөө дунда суурхуулһаар үнинэй юм. Мүнөө Улаан-Үдэ хотын 35-дахи һургуулиин 6-дахи класста һуража ябаһан Туяана суглуулһан эдэ орден, медальнуудаа һуури һууряарнь илгажа, тусгаар бүд дээрэ, аятай зохидхоноор оёжо табинхай. Тэдэнэйнь дунда Ленинэй, Ажалай Улаан Тугай, Улаан Одоной, сэрэгшын Алдар Солын хоёр ордену хара хилэн дээрэ толорон харагдахадаа бүришье һаа гоё, һүртэйхэнөөр, сэбэрээршье үзэгдэнэл!

— Минии басаганай Эхэ оронойнгоо орден, медальнуудые суглуулжа ябаһыень мэдэһэн танил нүхэдни, өөһэдынгөө орден, медальнуудые бэлэглэдэг юм, — гэжэ Туяанын эсэгэ Василий Лубсанович Доржиев омогорхон хөөрэнэ.

Туяанын суглуулһан Эхэ оронойимнай бүхы орден, медальнуудай дунда үнэр баян эхэнэрнүүдэймнай абаһан хайра шагнал — «Эхэ-Герой» гэжэ алтан орденһоо эхилээд, эхэеэ хүхэжэ хэбтэһэн балшар багахан үхибүүнэй зурагтай медаль хүрэтэрөө маанадай эжынэрэй абаһан бүхы шагналнууд суглуулагдаһан байха юм. Энээнһээ гадна, «Россин орденууд» гэһэн гаршагтай нүгөөдэ тэмдэгүүдэй дунда хаанта Россин «Гэгээн Станиславай» орден, «Порт-Артур» гэһэн хэрээһэн үнгэрһэн сагай ушар байдалые һануулаадхина.

— Орден, медальнуудай хажуугаар Совет орондоо гаргагдадаг значогуудые суглуулдагби. Тэдэнэй дунда В. И. Ленинэй түрэһөөр зуун жэлэй ойдо зорюулагдажа гараһан 450-яад элдэб янзын значогуудые суглуулааб, — гэжэ Туяана Доржиева значогуудаа харуулна.

Манай республикын хүгжэлтэдэ зорюулагдажа гаргагдаһан һүлдэ тэмдэгүүд мүн лэ эндэ олон. Эдээн соохоо 1925 ондо эгээн түрүүшынхеэ гаргагдаһан значок һонирхолтой. Тэрээн дээрэнь манай республикада түрүүлэн үнгэргэгдэһэн зунай һур харбаан тухай һиилэгдэһэн байна. Мүн 1937 ондо спортсменүүдтэ зорюулагдажа гаргагдаһан республикын чемпион, «Спартак» бүлгэмэй түрүү һуури эзэлхын түлөө үнгэргэгдэдэг мүрысөөнүүдтэ түрүүшын гурбан һуури эзэлэгшэдтэ барюулагдаха значок, дүн хамтадаа 70-аад шахуу значогууд бии.

Тэрэшэлэн Туяана Доржиева оронойнгоо орден, медаль, значогуудые суглуулхын хажуугаар хари гүрэнэй филателистнүүдтэй холбоо барисаа байгууланхай. Тэдэнэртэйгээ бэшэг бэшэлсэжэ, значогуудаа андалдаһанай ашаар, мүнөө Туяанын суглуулһан экспонадуудай дунда Монголой Арадай Республикын, Венгриин, Польшын, Румыниин, Германиин Демократическа Республикын, США-гай, Японой, Франциин, Австриин, Бельгиин орден, медаль, значогууд олон.

— Манай һургуулида хоёр хүн филателистнүүд гэжэ нэрлүүлдэгбди. Нүгөөдэ нүхэр басаган Беломестных Таня 3-дахи жэлээ зэд мүнгэ суглуулжа эхилэнхэй юм, — гэжэ Туяана нүхэрөөрөө омогорхоно.

Ингэжэ сүлөөтэй сагтаа шухаг зүйлнүүдые суглуулжа, аха дүүнэр, айл нютагайнгаа арад зонине баясуулжа ябаһан эдэнэртэ һуралсалдаа эрхим шударгы ябахыень, саашадаа бүри һонирхолтой зүйлнүүдые суглуулхыень, мүн һонирхолто хэрэгтээ амжалта түйлахыень хүсэе.

Б. ЦЫРЕМПИЛОВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Туяана Доржиева суглуулһан экспонадаа хаража һууна.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

Хоца Намсараевай үйлсэдэ һүүлэй үедэ ехэ барилга хэгдэһэн байха юм. Эндэ шэнэ гэрнүүд баригдаһаар. Буряадай барилгын управлениин 3-хи СМУ-гай хүдэлмэришэд үнгэрһэн жэлэй зун эндэ 1320 үхибүүдэй һураха һургуулиин барилга хэжэ эхилһэн. Энэ һургуулиин кабинедүүд туршалга хэхэ приборнуудаар гүйсэд хангагдаха. Мүн лэ спортын томохон зал, тамаралгын бассейн энэ байшан соо бии байхаар хараалагдана.

ҺУРГУУЛИ БАРИГДАНА

Энэ һургуулиин барилгада 1 миллион 139 мянган түхэриг һомологдонхой.

Энэ ехэ барилга хэхыень 3-хи СМУ-гай бэрхэ шулуушан Степан Викторович Поштарнин хүтэлбэрилдэг бригадада даалгаһан байха юм. Бригадын шулуушад халаан бүринэнгөө даабари үлүүлэн дүүргэхэ мүртөө, бүхы ажалаа эрхим шанартайгаар бүтээдэг юм. Энээниень үндэрөөр сэгнэжэ, бригададань коммунис ажалай бүлэг нэрэ зэргэ олгогдоһон. Эдэ нэр энэ үндэр нэрэ солоёо дээшэ абажа ябанхай. Һургуулиин байшангай торхые саг болзорһоо урид дүүргэжэ, удаань штукатурщигуудта шаахаар шиидэнхэй. Энэ зорилгоо гоёо бэелүүлхын тула, үдэр бүри улам эдэбхитэйгээр ажаллажа байнад.

К. ГАБАЕВ

НУУР ДЭЭРЭ...

Гушаад модоной зайда хойшо урагшаа нэмжыһэн Галуута-Нуур шадар үбэл зунгүй загаһа бариха дуратайшуул олоороо сугларлдаг.

Һаяшаг Гусиноозерск хотын шахтёрнууд юрын нэгэ үдэр нуур дээрэ сугларжа, загаһа барилгаар мүрысөө үнгэргөө. Хэды хүйтэн жабартайшье һаань, үглөөнэй 8 часта мүрысөөндэ хабаадагшад өөһэдынгөө һууринуудые булта эзэлээд байба.

Мүрысөөнэй эхилхын урда тээ тусхай дүрим баталан абтажа. илагшадта хэдэн шан барюулагдахаар хараалагдаһан байгаа. Дүримэй ёһоор, нуурһаа хамагһаа түрүүн загаһа татажа гаргаһан. бултанһаа томо загаһа бариһан, дүн хамтадаа эгээл ехэ загаһа бариһан хүнүүдтэ тусхай шангууд үгтэхөөр тодорхойлогдоһон юм.

Загаһа барилгашье эхилжэ, 2/5 шахтын крепильщик Иван Ефимов эгээн түрүүн загаһа татан гаргажа, тусхай шанда хүртэһэн байна.

Шэгнүүрээрээ эгээн томо загаһа барижа шалгарһан Александр Логинов чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэхэһөө гадна, тусхай шан абаа. Энэ хүнэй бариһан алгана 600 грамм татаһан байна.

Галуута--Нуурай шахтада проходчигоор ажалладаг Михаил Бурдуковский эгээл олон загаһа —38 алгана барижа мүн лэ пионой нэрэ зэргэдэ хүртөө.

Хэнэй бариһан загаһан нүүрээрээ бултанһаа ехые хаб гэһэн мүрысөөндэ энергетик Владимир Крестьянский шалгаржа, үшөө нэгэ шан абаһан байна. Энэ хүнэй бариһан загаһан дээрээ 5 килограмм 600 грамм татаа.

Зургаан часай турша соо болоһон мүрысөөндэ олон хүн хабаадажа, загаһа барилгын олоһон онол шадабари харуулаа: 2/5 шахтын профсоюзай комитедэй түрүүлэгшэ И. Чуриков юрэ бусын мүрысөөндэ шалгаран гарагшадые амаршалжа, тэдээндэ шангуудые барюулаа.

Л. СЛЮНКИНА.

ШЭНЭ КЛУБ: АЙЛШАЛЖАЛ БАЙГЫТ!

Үбгэ, залуугүй ааланаархин тиихэдэ ехэл баярлаад һэн. Нёдондо намар хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй үдэрые эндэхид шэнэ клуб соогоо һайндэрлэбэ ха юм. Урдань айлай зөөри байһан байшан гэрнүүдые залгажа бариһан багахан клубынь дүшөөд-табяад хүнэй суглархада дүүрэшэдэг һааб даа. Теэд мүнөө...

Энэ зураг дээрэ буулгагдаһан клуб Хориин совхозой дирекциин ехэ оролдолгоор түргэн саг соо баригдаа. Хаһань шулуун. Адаг 150 хүнэй багтаамжатай залтай энэ клуб соо библиотекэ, отделениие эрхилэгшын ба бухгалтериин кабинедүүд, үргэн фойе, ара таладаа тусхай таһалгатай сэлюүн үргэн экрантай, сценэ, кинотүхеэрэлгын таһалга.

Шэнэ клуб нээлгын ёһололой болохо үдэр энэ байшангай гол үүдэнэй зүүн талада Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуусхэ дайнда баатаршалга гарган, ами наһаяа амгалан байдалай, зол жаргалай түлөө үргэһэн нютагайнгаа 32 хүбүүдэй дурасхаалда зорюулан бодхооһон хүшөө нээһэн байна.

Клубые даагша нютагай хүбүүн Александр Намсараев шэнэ клубаа зохидоор шэмэглэн гоёожо шадаа. Фойе соо орон сасуутнай томо биллиард байха. Нэгэдэхи отделениин коллективэй бүтээхэ табан жэлэй түсэбүүд, гол зорилгонууд зураглан бэшэжэ, хойто ханада хадаатай. «Ажалай алдар солын календарь», «Мүнөө хэн түрүүлжэ ябанаб», «Үдэрэй һонин» гэһэн бюллетеньнүүд үргэн самбар дээрэ аржытар хадагданхай. Тэдэ бюллетеньнүүд дээрэнь «эрхим үхэршэн Ц-Х. Ц. Цыреторова «Буряадай АССР-эй габьяата малшан» гэһэн нэрэ зэргэдэ хүртэбэ..., үхэршэн Ц-Ж. Баяртуев бусадһаа олон тугал абаад байна.., тугалшан Валентина Ринчинова январь һарада харууһалжа байһан тугалнуудайнгаа толгой бүхэнэй шэгнүүрые хоног соо 350 граммаар нэмээжэ шадаа. Даабаринь 330 грамм һэн» гэхэ мэтын мэнэ һая бэшэгдэһэн мэдээсэлнүүд.

Библиотекые даагша Ханда Батуева уншаһан номоо тушаая, шэнэ ном абахаяа ерэһэн уншэншье, залуушье, эдиршье уншагшадаа зулгы налуугаар угтадаг байдаг. Библиотекэ соо нам дэлгэжэ газетэ, журнал уншахада, шатар, даам, домино наадахада бэлэхо. Үдэшэ бүхэндэ шэнэ кино гаража байхада баһа ямар гоё гээшэб! Киномеханик Цыпилма Ринчинова эндэхи хүндэтэй хүнүүдэй шодой нэгэн.

— Шэнэ клубтай болоһоор хойшо үбгэн, залуугүй сэдьхэлэй шообди. Иимэ юумэтэй болохо гэжэ һанаанда орогдоолгүй байгаа. Теэд сагнай иимэ ондоо, ажабайдалнай иимэ баян дэлгэр болошоо гээшэ ааб даа. Кино, концерт гээгдэшэнэ аа гүбди гэлдэжэ, бэшэ ондоо юумэн мүнөөш үгы лоол, — гэжэ эндэхи үндэр наһатанай нэгэн, урданай коммунист, тусхайта пенсионер, Совет засагай түлөө хабсалдаһан Базар-Дара Гасарановой баабай гэжэ нютагтаа алдаршанхай Базар-Дара Гасарановай хөөрэһые һанаандаа дахин дахин оруулхаар.

Г. ЯМПИЛОВ.

Хориин аймаг.

ЭРХИМ ОЧЕРКЫН ТҮЛӨӨ КОНКУРС

УНШАГШАД, ТАНДАА ХАНДАНАБДИ

ХҮНДЭТЭ УНШАГШАД! СССР-эй байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойн баяр декабрь һарада тэмдэглэгдэхэ байна. 1922 оной декабриин 30-да Совет түрүүшын дүрбэн республикын делегадууд арадуудай дура хүсэл бэелүүлэн, «Совет Социалис Республикануудай Союзые байгуулха тухай Договорто» гараа табиһан юм. «СССР-эй байгуулагдаһан ушар хадаа политическэ удха шанараараа, социально-политическэ үрэ дүнгүүдээрээ манай гүрэнэй түүхэдэ онсо гайхамшаг һуури эзэлээ»,— гэжэ КПСС-эй XXIV съезд дээрэ хэгдэһэн Тоосоото элидхэл соо хэлэгдэнэ.

Манай орон дотор социализм байгуулгын жэлнүүдтэ түүхэтэ шэнэ хани нэгэдэл—совет арад мүндэлөө. Хамтын ажалай охин соогуур, социализм байгуулгын тэмсэл соогуур, тэрэниие хамгаалгын хатуу шанга байлдаан соогуур шэрээгдэн, хатуужаһан шэнэ хүн — Эхэ орондоо инаг дуратай патриот, ёһотой интернационалист, үндэр эрдэм соёлтой, түрүү үзэл сурталтай, болбосорол түгэс, үнэн сэхэ хүн урган гараа.

Колхоз, совхозуудай баян дэлгэр тала дайда дээрэ, завод, фабрикануудай цехүүд, дээдэ һургуулинуудай аудиторинууд соо, соёл гэгээрэлэй, хангалгын зургаануудта ажал хүдэлмэридөө коммунис ёһоор хандадаг, үүсхэлшэ, эдэбхитэй габшагай олон мянган хүнүүд хүдэлжэ, толотомо үльгэр жэшээ харуулна.

Манай үеын хүнүүдые эли тодоор, уран гоёор зураглан харуулһан, образыень гүнзэгыгөөр элирүүлһэн эрхим очерк бэшэхын түлөө конкурс Буряадай Журналистнуудай Союз, «Буряад үнэн», «Правда Бурятии» газетын редакци СССР-эй 50 жэлэй ойн хүндэлэлдэ зорюулжа соносхобо.

Юһэдэхи табан жэлэй түсэб амжалтатайгаар бэелүүлхын түлөө, социалис уялгаяа болзорһоонь удир дүүргэхын түлөө эдэбхи, үүсхэл гаргажа ябадаг совет хүниие, баатар ажалайнь габьяае, тэрэнэй һайн һайхан түхэл шэнжые, хүсэл зориг ба бодол эрмэлзэлые, ходол урагшаа тэгүүлдэг зан абариень уран хурсаар, эли тодоор магтан дуулаха гээшэ конкурсдо хабаадагшадай гол зорилго болоно.

Журналистнууд, уран зохёолшод, хүдэлмэришэн болон хүдөө бэшэгшэд, бүхы уншагшад «МАНАЙ ҮЕЫН ХҮН» гэһэн конкурсдо хабаадалсахадань болохо.

Конкурсдо илажа гараад, эрхим һайн очерк бэшэһэн авторнуудта иимэ шангууд үгтэхэ:

нэгэдэхи хоёр шан—100 түхэриг;
хоёрдохи дүрбэн шан—75—75 түхэриг;
гурбадахи дүрбэн шан—50—50 түхэриг;
20—20 түхэригэй урмашуулгын 8 шан.

«МАНАЙ ҮЕЫН ХҮН» ГЭЖЭ КОНКУРСДО» гэһэн тэмдэгтэйгээр очеркнуудаа эльгээхыетнай гуйнабди.

Энэ конкурсдо илагшадай нэрэ СССР-эй байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойн баярай үдэр—1972 оной декабриин 30-да соносхогдохо.

ТОБШОХОНООР...

Прибайкалиин аймсоведэй гүйсэдкомой таһаг соо хүн зон һая олоороо сугларaa. Алтан дэлхэйдэ мэнэ мүндэлһэн табан бишыхан эрхэтэдтэ түрэһэн тухайнь үнэмшэлгэ баяр ёһололой оршон байдалда барюулагдаба.

Аймагай Соведэй депутат Л. И. Добрынина түрэлхид болон ниитын түлөөлэгшэдые амаршалһан баярай үгэ хэлээ.

***

Аймагай түб Турунтаево тосхондо октябрятануудай «Мальчиш-Кибальчиш» гэжэ клуб январиин 30-да нээгдэбэ. Тэндэ хамтадаа 120 үхибүүд хабаадалсаха. Турунтаевын дунда һургуулиин 5-дахи «А» классай һурагшад клубай хүдэлмэри эрхилхэ юм.

***

Мүрысөөндэ хабаадаһан 24 командануудай дунда манай республикын һурагшад 14-дэхи һуури эзэлһэн байна.

Б. БАЛЬЧИНОВ.

ШЭНЭ АЗС БАРИГДАБА

Аяар холын Хурамхаанда түхэреэн суудхын туршада хүдэлжэ байха АЗС барижа, энэ һарын тэнгээр ашаглалгада үгтэбэ. Энэ автомат станциие Улаан-Үдын нефтебазын барилгашадай бригада октябрь һарада барижа эхилээ. Прораб Валерий Иванович Коноваловай, бригадир Владимир Фомич Шупенюгэй хүтэлбэри доро 10 гаран барилгашад хүдэлһэн байна. Энэ коллектив һайнаар ажаллажа, барилгаяа «һайн» гэһэн сэгнэлтэтэйгээр тушааба. Тус станци суудхын туршада 500 гаран автомашинануудые хангаха шадалтай.

Ц. ЦЫБИКОВ.

ОЛИМПИИН НААДАНАЙ ЮҺЭДЭХИ ҮДЭР

САППОРО. Олимпиин үбэлэй XI наадanай юһэдэхи үдэр Совет оронoй биатлонистнууд зайгаа бултанһаа һайнаар гаталжа, алтан медальда хүртэбэ. 4х7,5 километрэй зайда эстафетэ дамжуулһан Александр Тихонов, Ренат Сафин, Иван Бяков, Виктор Маматов гэгшэд нэгэ час 51 минута 44,92 секундын туршада эстафетээ асарһан байна.

Хоёрдохи, гурбадахи һууринуудые Финляндиин, ГДР-эй суглуулагдамал командануд эзэлжэ, мүнгэн, бронзо медальнуудые абаба.

Макоманаи гэжэ елүүр дээрэ 1000 метрэй зайда үнгэргэгдэһэн урилдаанда ФРГ-эй 17-той басаган Моника Пфлюг нэгэ минута 31,40 секунда соо гаталжа, түрүү һуури эзэлээ. Голландиин Атье Кейлен-Делстра, Америкын Анне Хеннинг гэгшэд мүнгэн, бронзо медальнуудые абаа. Манай конькишад Людмила Титова Нина Статкевич хоёр дүрбэ, табадахи, Людмила Саврулина арбадахи һуури эзэлбэ.

90 метр үндэртэй ехэ трамплинһаа һүрэлгөөр үнгэргэгдэһэн һонирхолтой мүрысөөндэ Польшын Войцех Фортуна эрхимлэжэ, командадаа түрүүшын алтан медаль асарба. Швейцариин В. Штейнер, ГДР-эй Райнер Шмидт гэгшэд мүнгэн, бронзо медальнуудта хүртөө. Манай Гарий Напалков зургаадахи һуури эзэлээ.

450 метр утатай, 184 метр үдэрһөө санаар һолжорһон эхэнэрнүүд соохоо Америкын студентка Барбара Кокран эрхимлэжэ, алтан медальда хүртэһэн байна. Удаадахи хоёр һуурие Франциин спортсмен-кэнүүд Даниэль Дебернар Флоренс Стюрье гэгшэд эзэлжэ, олимпиин мүнгэн, бронзо медальнуудые абаба. Энэ урилдаанда хабаадалсаһан Галина Шикова баһал бирабагүй. Тиихэдэ 18 санашад фиништэ хүрэнгүй, наадаяа түгэсхэһэн, нааданһаа гаргагдаһан байха юм.

Фигуристнуудай дунда эхилһэн мүрысөөн дүүрэжэ, түрүүшын гурбан һуури эзэлэгшэд тодорбо. Эндэ Чехословакиин Ондрей Непела гэгшэ 2739,1 тоо абажа, алтан медальда, манай оронoй Сергей Четверухин 2672,4 тоотойгоор мүнгэн, Франциин Патрис Пера 2653,1 тоотой бронзо медальда хүртэһэн байна. Манай нүгөөдэ спортсменүүд Владимир Ковалев наймадахи, Юрий Овчинников арбан хоёрдохи һуури эзэлээ.

Олимпиин наадада хабаадалсаһан фигуристнуудай дунда мүрысөөн дүүрэжэ, манай оронoй команда нэгэ алтан, хоёр мүнгэн медальнуудта хүртэбэ ха юм.

Командануд хоорондын дүн гаргахада совет оронoй спортсменүүд түрүүлжэ ябана. ГДР, Норвегиин суглуулагдамал командануд удаадахи һуури эзэлнэ.

(ТАСС).

МАНАЙ ЗОРИГТУЕВАЙ ИЛАЛТА

В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ Центральна стадионой спортын ордондо сугларагшад манай оронoй эрхим боксёрнуудай наада хаража, амжалтаарнь омогорхобо. Эндэ СССР-эй, США-гай суглуулагдамал командануудай хоорондо һүүлэй үедэ заншал боложо ябаһан зургаадахи уулзалга үнгэргэгдэһэн байна. Мүнөө дурсагдагша хоёр командануудай боксёрнууд Мюнхендэ үнгэргэгдэхэ Олимпиин наадада бэеэ бэлдэжэ ябана ха юм.

СССР-эй гурба удаа чемпион Анатолий Семёнов эгээн түрүүлэн рингдэ (48 килограмм) гаража, Америкын залуу боксёр Демент гэгшэтэй наадахадаа, тэрэнээ торгоонгүй шүүжэрхёо.

51 килограммай шэгнүүртэн соохоо манай Борис Зоригтуев хоёрдохи ээлжээндэ рингдэ гарахадаа, Хантер гэгшые хоёрхоншье минута болгоонгүй шүүжэрхёо ха юм. Зоригтуевай добтолходонь, Хантер абаһаар, балай тоожо үгэхэ янзагүйгөөр аашалба ха. Зүгөөр манай Зоригтуевай дахинаа добтолходонь, рингын судья тоо нээжэ, Хантер нокдаунда ороһон байба. Тэрэнэй удаа хэдэхэн секундын үнгэрөөд байхада Хантер нокаут абажа шүүгдэшоо. США-гай суглуулагдамал командын гэшүүн Роберт Хантер хори нэгэтэй, 1971 ондо США-гай чемпион, Панамериканска наадануудта гурбадахи һуури эзэлһэн намтартай. Дуршэлтэй боложо ябаһан манай Зоригтуев эрхим мэргэнээр добтолжо, ээлжээтэ илалта түйлаба ха юм.

СССР-эй, США-гай командануудай хоорондо болоһон заншалта уулзалга 8:2 гэһэн тоотойгоор дүүрэв.

США-гай суглуулагдамал команда манай оронoй боксёрнуудтай үшөө хоёр уулзалга үнгэргэхэ юм. Февралиин 11-дэ Ждановта, февралиин 14-дэ Ереван хотодо манай оронoй суглуулагдамал командануудтай наадаха болонхой.

1969 оной октябрь һараһаа заншал болоһон энэ наадан Москва, Минск, Лас-Вегас, Луисвилль, Денвер хотонуудай ринг дээрэ үнгэргэгдэһэн байна. Тиихэдээ 54 уулзалгаһаа 37-нь манай оронoй суглуулагдамал командын боксёрнууд шүүжэ гараһан байна.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда: Ленинскэ ба Гүрэнэй шангуудые олгохо талаар комитедһээ. Манай республикын хүдөө нютагуудай ажалшадай ажал хэрэгүүд тухай материалнууд. Совет правительствын мэдүүлгэ.

Хоёрдохи хуудаһанда: «Пропагандистын мэргэжэл шадабари» Н. Ефимовэй статья. «Холын заимхада» — С. Тюлюкинэй корреспонденци. Манай хүршэнэртэ. Түрэл орон доторнай.

Гурбадахи хуудаһанда: «Волочаевска үдэрнүүд» — Н. Егуновой статья. «Манай үе сагай, хүнэй түхэл шарай» — Р. Макальскаягай рецензи.

Дүрбэдэхи хуудаһанда: XI үбэлэй Олимпийскэ наадануудһаа мэдээсэлнүүд. Нютагай һонинууд.

Редактор Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.